

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata . Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1906
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 27

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1971 METŲ LIEPOS - JULY 6
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

67-TIEJI METAI

JAV didesniais žingsniais traukiasi iš Vietnamo

Komunistai pasiūlė grąžinti amerikiečius belaisvius, jeigu JAV-bės pasitrauks iš Vietnamo iki šių metų galo. Bus grąžinama namo po 20,000 per mėnesį, kol ten beliks tik 25,000 iš dabartinio 239,500 skaičiaus. Bet sunku pabaigti tą karą nepralaimėjus, kai nėra atsparumo viduje.

Iki šiol JAV-bės, nors ir labai stipriai stumiamos vadinamųjų "taikos balandžių", iš Vietnamo traukėsi atbulos: sistemingai stiprinamos pačių pietų vietnamiečių karinės pajėgos, planingai perduodamos jiems karo vedimo našta ir šiaurės Vietnamui statydamos įvairias sąlygas. Viena tų pagrindinių sąlygų buvo amerikiečių belaisvių grąžinimas, be kurių buvo sakoma, amerikiečiai iš Vietnamo visiškai nepasitrauks. Bet iš tiesų ir ta sąlyga tebuvo skirta tik pasitraukimui užvilinti, kol pietų vietnamiečiai jau bus pakankamai sustiprinti.

Deja, komunistai pastarosiomis dienomis išmušė JAV administracijai ir šį kozerį iš rankų. Jie pasiūlė belaisvius grąžinti, jeigu JAV karinės pajėgos bus atitrauktos iš Vietnamo iki šių metų galo.

Nors tas pasiūlymas apsaugytas dar ir kitokiais nepriimtinais reikalavimais, bet jis vistiek verčia JAV-bes kaip nors į jį reaguoti: priimti jį dėmesin, pasiūlyti iš savo pusės kokių nuolaidų arba argumentuotai atmesti, kas nėra taip lengva, žinant krašto vidaus nuotaikas. Be to, didesniais žingsniais trauktis iš Vietnamo reikalinga ir besitarinantių 1972 metų rinkimų akivaizdoje.

Taigi, norom nenorom, pasitraukimas pradėtas greitinti. Dabar kas mėnesis buvo grąžinama iš Vietnamo po 14,300 karių, o jau numatoma jų parvežti po 20,000. Tokiu tempu traukiantis iš dabartinio ten dar esančio 239,500 skaičiaus amerikiečių po 12 mėnesių beliktų tik apie 25,000 vadinamųjų "specialistų" arba "patarečių". Žinoma, pietų vietnamiečiams būtų palikta visa amerikiečių karinė medžiaga, modernūs ginklai ir būtų teikiama dar didesnė ekonominė pagalba.

Bet amerikiečiams pasitraukus iš karo veiksmų, P. Vietnamas liktų be karinės aviacijos, kuri dabar vaidina labai didelį vaidmenį. Mat, labai abejotina, kad amerikiečiai paliktų Vietnamui ir savo didžiuosius bombonešius, nes vietnamiečiai dar neturi jiems valdyti atitinkamai paruoštų lakūnų, ir komunistai tuos brangiuosius lėktuvus išmedžiotų tarsi varnas. Likęs be karinės aviacijos, Saigona vargiai ilgesnį laiką sugebėtų išlaikyti.

kyti prieš komunistų spaudimą, o komunistai vargiai sutiks sugrąžinti ir tuos belaisvius, jeigu ir toliau juos bombarduos amerikiečių bombonešiai.

Taigi nėra lengva rasti išeitį, kad ir vilkas būtų sotus ir avis sveika. Rūpesčius didina ir besitarinantieji rinkimai pačiame P. Vietname, jo prezidentinių kandidatų nesutarimai dėl karo tęsimas, nežinoma porinkiminė krašto vadovybė ir jos politinė linija.

Bet Amerika vistiek traukiasi, traukiasi nenugalėta fronte, bet pritrūkusi vienybės ir ištvermės viduje.

Nužudei žmogų -- gauni premiją

Komunistai Berlyne pastatė mūrinę sieną, tuo būdu norėdami užirsti kelią pabėgėliams į Vakarus. Bet žmonės vis mėgina bėgti, daugeliui tai pasisekė, bet apie 140 tokių žuvo nuo sargybinių kulku.

Pasirodo, sargybiniai už žmogaus nušovimą komunistinėje Rytų Vokietijoje gauna premijas. Štai vienas už tai gavo 200 markių ir 14 dienų atostogų, antras 200 markių ir medalių, trečias — auksinį laikrodį ir t.t. Vienas tokių sargybinių pakeltas ir aukštesnį laipsnį, apdovanotas ordinu ir iš Rytų Berlyno burmistro gavo pagyrimo lakštą.

Sovietų S-gos Glinkos dainininkų konkurse Lietuvos operos ir baleto teatro solistė Giedrė Kaukaitė laimėjo pirmąją premiją moterų balsų grupėje. Konkursas įvyko Vilniuje.

Turkija, JAV prašoma, pažadėjo nuo 1972 metų uždrausti savo krašte auginti opiumo aguonas, iš kurių išspausdas opiumas šmugelininkų gabenamas į JAV.

Aukščiausias teismas pakeitė mirties bausmę 39 asmenims. Jų tarpe yra ir baisusis žudikas Speck, kuris Chicagoje nužudė 8 slauges. Jo byla bus svarstoma dar kartą.

Jugoslavija sulaukė 15 atostogavusių lenkų, kurie mėgino pabėgti į Italiją ir Austriją. Visi jie buvo išduoti Lenkijai. Taigi, varnas varnui į akį nekerta.



Dainininkas Stasys Citvaras su žmona, šitokio mis susisiekimo priemonėmis apsirūpinę, apledo New Yorką ir tikisi pasiekti Braziliją, nugalėda mi visus tokios ilgos kelionės sunkumus ir pavojus "Darbininko" nuotrauka

Lietuvoje mirė rašyt. Antanas Venclova

Kaip vilniškė Tiesa praneša, 1971 m. birželio 28 d. Vilniuje po ilgos ir sunkios ligos mirė rašytojas Antanas Venclova.

Jo laidotuvių komiteto pirmininkas buvo kultūros ministras L. Šepetys, o paskutiniame atsisveikinime dalyvavo liaudies ir daugybės rašytojų, dailininkų, muzikų, įvairių kultūrinių organizacijų atstovų ir valdžios pareigūnų. Jis palaidotas Antakalnio kapinėse.

Vėlonies nekrologą pasirašė net 75 asmenys, nuo A. Sniečkaus pavaiduotojo Charazovo ir J. Paleckio bei M. Šumausko iki eilės kitų žemesniųjų partijos ir kultūros sričių darbuotojų.

Penkių gydytojų pasirašytame liudijime sakoma, kad A. Venclova "sirgo arterosklerozė su vyraujančiais pakitimais širdies arterijoje" ir kad "mirtis įvyko dėl kardiogeninio šoko, pasėkioje ūmaus pakartotino miokardo infarkto".

A. Venclova buvo gimęs 1906 m. sausio 7 d. Trempių kaime, Liubavo valsč., Marijampolės apskr., pasi-

tinčių ūkininkų šeimoje. Baigęs Marijampolės gimnaziją ir 1932 Vytauto Didžio universitetą, kelerius metus mokytojavo Klaipėdos ir Kauno gimnazijose. 1940-1941 okupacijos metais buvo švietimo komisaras, karo metu pasitraukė į Rusiją, o grįžęs ėjo aukštąs pareigas Rašytojų d-joje ir kt., buvo apdovanotas Lenino ir dviem Raudonosios vėliavos ordinais.

Vėlonis, nors ir buvo kairiojo sąjūdžio atstovas, į bolševikų politinį bei administracinį darbą pirmosios okupacijos metu įsijungė nenorom, kelis kartus bandė atsisakyti švietimo komisaro pareigų, bet nebuvo nuo jų atleistas. Jis su didele baimė pats pergyveno ir pirmuosius tremimus į Sibirą. Bet vėliau prie komunistinio režimo, matyt, priprato ir savo literatūrinę kūryboje net persistengė, prirašydamas daugybę visiškai nuogai Staliną ar partiją šlovinančių eilėraščių ir kitų veikalų, šiandien netekusių meninės vertės. Jaunoji Lietuvos rašytojų karta į Antaną Venclovą jau žiūrėjo kaip į šių dienų nepasivertintą praeities atstovą, bet partijai jis dar vis buvo nusipel-

nęs vadinamojo "socialistinio realizmo" vėliavnešys.

Su A. Venclovos mirtimi beveik ir baigėsi Lietuvoje jo amžiaus vienaip ar kitaip pasizymėjusios ryškesnės literatūrinio pasaulio asmenybės.

Sovietų gydytojas "padirbo" naują akį

Sovietų spaudos agentūros pranešimu, Maskvos akių gydytojas "padirbęs" naują akį ligoniui, kuris prieš 3 metus chemikalais savo akį buvo išsėdėgęs. Daktaras medžiagą naujai akiai paėmęs iš to pat žmogaus sveikosios akies.

Automobilių unija skolose

Automobilių unijos prezidentas, kalbėdamas transporto unijos seime, pasakė, kad jo unija turi 23 mil. dol. skolos, ir dėkojo transporto unijai, kad ji atėjo į pagalbą, nupirkdama 3 dideles nuosavybes, kurias vėliau automobilių unija tikisi vėl atpirkti.

Automobilių unijai General Motors streikas atsiėjo 160 mil. dolerių.

Sovietų diktatūros batai artėja prie Norvegijos

Kolos pusiausulyje daromi kariniai įsitvirtinimai ir sukoncentruota daugiau kariuomenės, negu kada seniau yra buvę. Tai nukreipta ir prieš Norvegiją, ir drauge prieš NATO organizaciją.

Dainų šventė labai pasisekė

Liepos 4 d. Chicagoje rengtoji Ketvirtoji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė, kaip ir anksčiau buvusios, sutraukė apie 10,000 klausytojų.

Programą atliko atvykusių iš įvairių vietovių, net iš Los Angeles, 30 suaugusiųjų chorų ir keliolika vaikų chorų.

Suaugusių chorams dirigavo V. Mamaitis, A. Kacanauskas, Br. Jonušas, V. Verikaitis, P. Armonas, Br. Budriūnas, vaikų chorams — S. Sližys ir F. Strolia.

Atliekant B. Budriūno kantatą "Lietuvos šviesos keliu", solo dainavo Pr. Bičienė ir J. Vaznelis.

Miesto šeimininkai buvo sukčiai

Newarke, N.J., prisiekiusieji posėdininkai (juries) pripažino kaltais verčius duoti ir ėmus kyšius Jersey City majorą Whelaną ir 6 buvusius ar esančius Jersey City ir Hudson apskrities aukštus pareigūnus.

Tuo būdu kaipurie tų sukčių "uždribę" pasakiškas sumas. Teisėjas jiems paskirs bausmę, kuri gali būti kalėjimas iki 20 metų ir \$10,000 piniginių bauda.

Žuvo 3 sovietų kosmonautai

Išbuvę net 24 dienas žemės orbitoje ir darę įvairius bandymus vadinamojo sovietų erdvės laboratorijoje, skrendančioje aplink žemę, leisdamiesi žuvo trys geriausi sovietų kosmonautai — Georgij Dubrovskij, Vladislav Volkov ir Viktor Patsajev. Nors jų erdvėlaivis nusileido sveikas, bet, atidarius kabiną, jie rasti besėdį negyvi. Manoma, kad besileidžiant kabiną pritrūko deguonies, ir visi užtroško.

Plieno atstovai pas prezidentą

Prezidentas Nixonas pakvietė plieno bendrovių ir darbininkų atstovus ir su jais tarėsi būsimų darbo sutarčių klausimais. Tai pirmas atsitikimas, kad pats prezidentas susitinka su pasirengusiais derėtis darbdaviais ir darbininkais.

Norvegijos naujos socialdemokratinės vyriausybės ministras pirmininkas Trygve Bratelli pareiškė didelį susirūpinimą pastebėtu faktu, kad Sovietų Sąjunga pradėjo nepaprastai stiprinti savo karinius įrengimus ir aplamai karines pajėgas pačiame šiauriniame NATO organizacijos sparne prie Norvegijos pasienio.

Norvegijos premjeras pareiškė užsienio spaudos atstovams, kad dabar sovietai šiaurėje yra sukoncentravę žymiai daugiau kariuomenės, negu jos ten yra bet kada buvę, išskyrus Antrojo pasaulinio karo laikus. Visa tai vykdoma Kolos pusiausulyje, Arktikinėje srityje, prie pat Norvegijos sienos.

Ministras mano, kad toks karinių jėgų koncentravimas nėra vien gėda Norvegijai, bet visai NATO organizacijai, kurios narys Norvegija yra nuo senesnių laikų. Bet Norvegija dar neplanuojanti keisti savo politikos — įsileisti į kraštą kokius nors svetimus karinius dalinius, kurie atvertų sovietų spaudimą. Ji dar laukianti, sovietų neprovokuodama.

Tenka pastebėti, kad sovietai, pastaruoju metu vis garsiau kalbėdami apie taiką, lengviau leisdamiesi į ginklavimosi ir ribojimo derybas ar sudarinėdami draugiškumo sutartis, — tuo pačiu metu vis greitesniu tempu ginkluojasi paprasčiausiais ir atomų ginklais. Didina savo laivyną ir puola mųjų tarpkontinentinių raketų skaičių ir pajėgumą.

Ragina advokatus susitvarkyti

Aukščiausiojo teismo pirmininkas Burger, kalbėdamas JAV advokatų sąjungos susiraukimu, ragino pačius advokatus kovoti su tais savo nariais, kurie apgaudinėja savo klientus.

Siemiet per JAV nepriklausomybės šventės savaitę keliuose žuvo 603 žmonės. Pernai tokių nelaimingų atsitikimų tebuvo tik 540. Sužeistų buvo žymiai daugiau.

Per metus New Yorke padaryta 165,000 abortų, iš jų pusė tenka negrėms ir portorikietėms. Legaliu abortų skaičius žymiai didėja, o nelegalūs gimdymai mažėja.



Sovietų Sąjungos erdvėlaivio Sojuz II kosmonautai (iš kairės į dešinę) Viktor Patsajev, Vladislav Volkov ir Georgij Dobrovolskij, išbuvę erdvėje 24 dienas, rasti kabinėje visi negyvi, kai jų erdvėlaivis nusileido žemėn birželio 30 d. Jų mirties priežastys dar aiškinamos. Spėjama, kad jie galėjo žūti leidžiantis sugedus deguonies tiekimo aparatūrai ar gal ir organizmui nusilpus ilgai būnant erdvėje ir neatlaikius spaudimo leidžiantis. Jie buvo Maskvoje iškilmingai palaidoti — jų pelenai įmūryti į Kremliaus sieną. Bet ši nelaimė yra ir didelis smūgis sovietų erdvių tyrimui.

Aukščiausiam teismui tarus žodį



Aukščiausiojo teismo pirmininkas Warren Burger. Jis su teisėjais Harlanu ir Blackmanu pasiliko mažumoj, sprendžiant aktualų klausimą — sustabdyti ar ne laikinųjų laikraščių pradėtą spausdinimą Vietnamo karą liečiančių slapto dokumentų. Teismas 6 balsais prieš 3 nutarė spausdinimo nesustabdyti.

Po ilgesnio tarysmosi vyriausybės ir spaudos byloje dėl slapto Pentagono dokumentų paskelbimo pagaliau tarė savo sprendžiamą žodį ir Aukščiausiasis šalies teismas. Jis 6 balsais prieš 3 nutarė, kad New York Times, Washington Post ir kiti laikraščiai pradėtą vadinamųjų "slaptų" Pentagono dokumentų skelbimas nėra nusikalstamas darbas, taigi jie gali būti skelbiami ir toliau. Tuo buvo pripažinta, kad tie dokumentai, nors jų turinys ir kompromituoja vyriausybę, jau tėra tiksliai istorinės vertės ir jų atskleidimas nepakenks valstybės saugumui ar JAV karių daliniams Vietnamo.

Vadinasi, Aukšč. teismas konstitucijos garantuotą spaudos laisvės principą palaikė daug svarbesniu, negu vyriausybės politinius ar karinius argumentus.

Prieš tų dokumentų skelbimą pasisakė tik teismo pirmininkas Warren E. Burger ir teisėjai John M. Harlan bei Harry A. Blackman. Jų nuomone, svarbus sprendimas buvęs padarytas per daug skubotai, visų šios bylos aspektų ir jos padarinių neįvertinus. W. E. Burger dar prirašė spaudai priekaištą, kad ji pasinaudojusi pavogtais dokumentais lygiai taip, kaip pasinaudoja tarpininkai pavogtu turtu, jo negrąžindami savininkams. Tai esąs moralinis nusizengimas. Bet kiti teisėjai pasisakė prieš vyriausybės veiksmų perdėtą slaptumą, kuriuo buvo siekiama apsaugoti nuo visuomenės ar kongreso kritikos, nes dokumentai rodė vyriausybės dviveidiskumą, kad ji viena kalbėjus tautai, o kita darius.

Nuosirdžiai džiaugiantis teismo apginta spaudos laisvė, brangiausia demokratijos vertybė, tenka atkreipti dėmesį ir į laikinuosius plyšius, prasidėjusius per šią bylą ir dar reikalingus teisimo užlopymą.

Teismas, atmesdamas vyriausybės pateiktus dokumentų slaptumo įrodymus, tuo pačiu ne tik paneigė jos pretenzijas cenzūruoti spaudą, bet ir dalinai sumažino vyriausybės autoritetą spręsti, kurie jos veiksmai turi būti slapti ir kurie ne.

Paskelbtieji dokumentai parodė, kad slaptumo antspaudu buvo pridengti tokie dalykai, kurie kaip tik visuomenei ar jos atstovams turėjo būti žinomi, arba ir visai beverčiai. Vadinasi, kas tą paslapties reikalą nustato?

Be to, galint skelbti viską, kas slapto keliu spaudai ir rankas patenka, ar nesusidaro patogų galimybę viešam šnipinėjimui, valstybės paslapčių išdavimui?

Liko taip pat kol kas neaišku, ar už tokios nedraudžiamos medžiagos pateikimą spaudai gali būti baudžiamas tas medžiagą nelegaliu būdu gavęs asmuo ir kt.

Bet, aplamai, šioje byloje susidūrė spaudos laisvė, teapribota tik leidėjų ar redaktorių atsakomybė, ir valstybės saugumo sumetimais leistina valdžios cenzūra, kuri turi būti trumpai pažabota įstatymo jos rankom suvaržyti.

Ką kiti rašo?

SENIAU TAIP KALBĖJO TIK "ŠLIUPTARNIAI"

L.Ž.S.-gos garbės narys kun. J. Prunskis Drauge birželio 18 d. svarsto, ar Bažnyčios atsinaujinimas yra krizė ar katastrofa:

"Bažnyčia šimtmečių bėgyje turėjo susidurti su labai sunkiomis dienomis. Daug apie tai kalba naujai iš spaudos išleistame veikalė "Renewal and the Middle Catholic" autorius kun. W. Bausch. Jis primena, kad buvo laikai, kai į aukštųjų dvasininkų skyrimą turėjo daug įtakos karaliai. Tada buvo tokių, kur vienas hierarchas turėjo porą šimtų baznitynių pareigavių, kad turėtų daugiau pajamų. Aštuntam šimtmečiu buvo kunigų ir vyskupų, kurie savo vaikams palikdavo net ir baznitynių nuosavybių, ir

reikėjo įstatymų prieš tokį nepotizmą (Gimnazių skyrimą įvairioms pareigoms, Kel. red.). Viduramžiais buvo dvasininkų, kurie nemokėjo skaityti. Buvo atsitikimų, kad kelerių metų vaikai buvo paskirti kardinolais...

"Buvo laikų, kai Bažnyčioje buvo trys, kurie sakėsi yra popiežiais, ir daugelis nežinojo, kuris tikrasis. Buvo laikų, kada pats popiežius buvo kalinamas".

Tą istorinę teisybę dabar viešai kartoja senas žurnalistas kun. J. Prunskis, o jeigu būtų kas čia visa tai primigs prieš kelias dešimtis metų, tas būtų buvęs ne tik katalikiškos spaudos piktai apšauktas šliuptarniu, bet dar ir iš sakyklos išeiktas į patį peklos dugną.

Gera, kad su naujų laikų pateikimu ir visų galvos švinta.

IR SENIAU KALBĖJO TAIP, KAIP IR ŠIANDIEN

Nevienas mūsų, bailiai dairydami į nepaklusnų, pasišiausį ir barzdomis sluojantį gatvės jaunimą, tiesiog už galvos griebiasi, aimanuodamas, kas gi bus toliau, kokia bails ateitis pasitiks valstybę ar ir visą žmoniją! Atseit, — pasaulio galas!

Pasirodo, kad lygiai taip galvojančių jau buvo ir prieš 5,000 metų, o pasaulis vis dar stovi ant savo senų kojų. Tai priminė Dirva birželio 23 d. numery. Ji rašo, kad dr. Ronald Gibson Anglijos gydytojų suvažiavime savo kalbą pradėjęs šiomis keturiomis citatomis:

Pirmoji citata:

"Mūsų jaunimas mėgsta liuksusą, tyčiojasi iš autoritetų ir nerodo jokios pagarbos vyresniesiems. Mūsų vaikai šiandien yra tikri tironai. Jie neatsistoja, kai kambarin įeina senas žmogus, ir atskirtinėja savo tėvams. Tai yra paprasčiausias blogas elementas."

Antroji citata:

"Aš neturiu jokios vilties mūsų krašto atečiai, jeigu šiandieninis jaunimas paimtų ryto vadovavimą, nes šis jaunimas yra nepakenčiamas, tiesiog bausis."

Trečioji citata:

"Mūsų pasaulis pasiekė kritišką stadiją. Vaikai daugiau nebeklausau tėvų. Pasaulio galas nebegali būti tolimes."

Ketvirtoji citata:

"Šiandieninis jaunimas yra supuvęs nuo širdies gilumos. Jauni žmonės yra tinginiai ir nusikaltėliai. Jie niekad nebus tokiais, kaip jaunimas kitados. Šiandieninis jaunimas nepajėgs išlaikyti mūsų kultūros."

Perskaitęs šias keturias citatas, dr. Ronald Gibson atidengė jų autorius.

Pirmosios citatos autorius yra Sokratas, gyvenęs apie 470-399 metus pr. Kristų; antroji citata yra graikų poetė Hesiodo, gyvenusio 720 m. pr. Kristų; trečioji yra egiptiečių dvasiško, gyvenusio 2,000 metų pr. Kristų, ir ketvirtoji buvo neseniai rasta Babilone molio lentelėje, užrašyta 3,000 metų prieš Kristų."

M. MELNIKAITĖS LIKIMAS

Lietuvoje Marijai Melnikaitėi visi varpai himnus skambina. Jos vardu pavadinami kolchozai, gatvės, poetai jos garbei rašo eilėraščius, sukurta net jos vardo opera, nes ji viena iš pasižymėjusių komunistų partizanų vadų. Jos būrys buvo vokiečių apšautas prie Girdujų kaimo, Ignalinos rajono, išista dieną kautasi. Pati Melnikaitė nušovusi 7 ir vieną sužeidusi, žuvo ir trys jos partizanai. Melnikaitė norėjusi paskutine gradata susisprogdinti, bet gradata nesprogusi. Vokiečiai ją paėmė nelaisvėn, 5 dienas kankindami tardė, bet iš jos jokių žinių negavė ir su kitu partizanų sušaudė.

Taip rašo sovietinė enciklopedija. O štai Toronte leidžiamuose Tėviškės Žiburiuose spausdinami Pr. N. Savėno atsiminimai, pavadininti "Nerašyti susitarimai" (birželio 17 d.). Autorius labai gerai žino to meto Zarasų plačios apylinkės padėtį ir pats kovojo su bolševikų partizanais. Jis šitaip rašo apie M. Melnikaitės likimą:

"Antra tokio pat kelio iškotoja ir liūdnio likimo auka buvo M. Melnikaitė, dabar apšaukta sovietine "didvyre". Ji pabėgo su kitais Zarasų komjaunimais. 1943 m. buvo nuleista su parašintais latvių ir prisi- kasė iki Gražutės. Nors jai dabar priskiriama daug žygdarbių, organizavimo nuopelnų, traukinių sprogdinimų, ir sėkmingos propagandos laikoma net pradininke, bet ji iš Gražutės per savo draugę ėmė ieškoti kelio iš to "didvyriško" gyvenimo būdo. Ji buvo tarp sovietinių partizanų iš viso vos du mėnesius, nužeminta iki pri- valomos sugulovės. Per savo draugę paprašė vaistų, kurių tuo metu Zarasų vaistinėse nebuvo, ir prašė sužinoti, jei pasiduotų, ar jos neperduos vokiečiams. Taip pat prašė jai padėti susirasti ramią vietelę, kad ji galėtų pasislėpti nuo sovietinių partizanų keršto... Gydytojas, pasitaręs visai atvirai su kun. dr. J. Steponavičiumi, jai pranešė, kad galinti atvykti į jo namus, iš kur vėliau pasisūsią į saugią vietą; ji buvo numatęs, priglausti vieno gydytojo šeimoje kažkur apie Šiaulius. Tuo metu ši didesni bolševikų partizanų dalinį pastebėjo ir vokiečiai. Su būriu lietuvių policijos apsupo tuos partizanus prie Apyvardžių ežero, kur kovojo visą dieną iki pavakarės. Dauguma sovietinių partizanų žuvo, kiti — pabėgo, o Melnikaitė pasidavė, prieš tai dar atpažinti vieno zarasiškio. Ją pasiėmė Dūksto vokiečiai ir patardė sušaudė. Lietuvių pastangos ją paimti į savo rankas pasibaigė niekais. Tose kautynėse žuvo ir lietuvių policininkų, kaikurie buvo sužeisti."

Susumavęs tą politinių iš- einvių veiklą, straipsnio au- torius gale rašo:

"Tik nedaugelis egzilu gali tikėtis sulaukti tokio pa- sisekimo, kaip tas rusas, ku- ris mėgdavo sakyti savo newyorkiečiams draugams, kad jis grįšias namo ir padė- siąs paimti valdžią. 'Kiek- vienas, su kuriuo tai kalbė- jau, laikė mano žodžius tik juoku', sakė jis. Jo vardas buvo Leonas Trotskis."

Kaip žinome, L. Trotskis tikrai sugrįžo į Rusiją ir pa- dėjo bolševikams paimti į savo rankas ten valdžią.

1941 M. SUKILĖLIAI — IŠDAVIKAI

Taip rašo Vilnis birželio 25 d. Jai užkliuvo šie Keleivio birželio 15 d. vedamojo žodžiai:

"O dar 4,000 didvyriškai žuvusių 1941 metų sukilime, betgi bent trumpam atsta- čiusių Lietuvos nepriklausomybę ir kraują žemėje įra- šiusių mūsų neužgesinamą laisvės meilę."

"New York. Vaclovas Si- dzikauskas, 77, yra Lietuvos igaliotas ministras. Mario Marinho, kurio vardas ne- tikras, kursto partizaninį karą Brazilijoje ir pritaria, kad reikia ten grobti Ameri- kos diplomatus. Phinto Thonden, 32, yra Jo šventen- ybės Tibeto Dalai Lamos nuolatinis atstovas..."

"Tie visi trys vyrai yra politiniai išeiviai. New Yorkas yra jų namai, bet ne jų tėviškė. Jie čia nėra vieni..."

Straipsny sakoma, kad kaikurie išeiviai reiškia ne- pasitenkinimą dėl Amerikos užsienio politikos. Daugelis vengrų negali dovanoti A- merikai, kuri, padrąsčiusi sukilti prieš komunistus, kai reikėjo pagalbos, jos neda- vė. Kubiečiai laiko išdavi- mu 1961 m. invaziją į Ku-



A. Skirvytė: Autolitografija iš ciklo "Zemaitė"

bos "Kiaulių įlanką". Nepa- tenkintų yra ir tarpe iranie- čių, Haiti išeivių ir kt.

Pabaltijo valstybių politi- niai atstovai, girdi, laikosi kiek geriau. Jie yra finan- suojami iš tų valstybių rezervų.

"Karingi antikomunistai lietuviai, ypatingai Paverg- tųjų tautų savaitės metu, pa- rodo nemaža užsidegimo. Bet po 30 metų išeivijoje daugelį dabar tesujudina tik ypatingi įvykiai, kaip, pav., Pakrančių sargybos atsisa- kymas duoti prieglobstį lie- tuviui jūrininkui, kuris nu- šoko iš sovietų laivo į sargy- bos laivą. Mes esame ame- rikiečiai, mes turime ir čia daug ką pakeisti", pareiškęs vienas jaunas lietuvis."

Susumavęs tą politinių iš- einvių veiklą, straipsnio au- torius gale rašo:

"Tik nedaugelis egzilu gali tikėtis sulaukti tokio pa- sisekimo, kaip tas rusas, ku- ris mėgdavo sakyti savo newyorkiečiams draugams, kad jis grįšias namo ir padė- siąs paimti valdžią. 'Kiek- vienas, su kuriuo tai kalbė- jau, laikė mano žodžius tik juoku', sakė jis. Jo vardas buvo Leonas Trotskis."

Kaip žinome, L. Trotskis tikrai sugrįžo į Rusiją ir pa- dėjo bolševikams paimti į savo rankas ten valdžią.

1941 M. SUKILĖLIAI — IŠDAVIKAI

Taip rašo Vilnis birželio 25 d. Jai užkliuvo šie Keleivio birželio 15 d. vedamojo žodžiai:

"O dar 4,000 didvyriškai žuvusių 1941 metų sukilime, betgi bent trumpam atsta- čiusių Lietuvos nepriklausomybę ir kraują žemėje įra- šiusių mūsų neužgesinamą laisvės meilę."

Vilnis redaktoriams visi- tie sukilėliai tesą tik — Hit- lerio talkininkai, demokrati- jos priešai, išdavikai-

ARGENTINA

Lietuvis vadovauja inžinieriams

Argentinos Lietuvių Bal- sas rašo, kad inž. Jonas Gai- dimauskas yra Argentinos Elektros ir elektronikos in- žinierių sąjungos pirminin- kas. Toje sąjungoje yra 500 inžinierių.

Kaip tos sąjungos atsto- vas, inž. J. Gaidimauskas dalyvavo viso pasaulio elek- tros ir elektronikos inžinie- rių kongrese, kuris prasidė- jo Puerto Rico ir baigėsi New Yorko.

KIETA RANKA PRIEŠ VALDŽIOS KRITIKUS

Šiuo metu, kai JAV-se ginčijamasi dėl spaudos pa- skelbtų vyriausybės kompro- mituojančių slapto doku- mentų, kai čia laisvai ir vie- šai niekinami buvę ir esami prezidentai ir vicepreziden- tai bei kiti valdžios pareigū- nai, varta diršteli, kaip to- kie veiksmai būtų įvertinti šiandieninėje diktatūrinėje Ispanijoje.

Kadangi ir ten vyriausy- bės kritika pradėjo stiprėti, tai visai neseniai Ispanijos Cortesas — parlamentas pri- ėmė įstatymą, kuriuo tokia kritika bandoma sutramdy- ti.

Remiantis tuo įstatymu, visokie "nepagrįstos kriti- kos" skleidėjai bei visuome- ninės tvarkos ardytojai gali būti baudžiami iki 14,400 pinigine bauda, o negalin- tieji tos sumos sumokėti — 3 mėnesiais kalėjimo. Taip gali nubausti vyriausybę vi- siškai be jokio teismo, gry- nai administraciniu būdu.

Vidaus reikalų ministras už tokius nusikaltimus gali pilietį nubausti tik savo nuo- žiūra iki 7,200 dol. ir atitin- kamu dienų skaičiumi kalė- jimo, o policijos vadas taip pat be teismo pagalbos — 3,600 dol. ar mėnesiu kalė- jimo.

Ir, žinoma, ten nėra jokios apeliacijos šitai nubausti- tiems ir iš kalėjimo taip pat už gerą elgesį anksčiau ne- paleidžia.

Ir, žinoma, ten nėra jokios apeliacijos šitai nubausti- tiems ir iš kalėjimo taip pat už gerą elgesį anksčiau ne- paleidžia.

Ko sulaukia Sovietijoje vyriausybės kritikai ar "de- monstrantai" — visi žinome.

O mes, gyvendami kone neribotoje demokratinėje lai- sė, tiesiog patys šauktė sau- kiamės vėlni iš pragaro, kad mums būtina uždėti ant sprando savo jungą.

PASAULIO SLOVAKŲ KONGRESAS

Birželio 17-20 dienomis Toronte įvyko pirmasis lai- sės pasaulio slovakų kong- resas, kuriame dalyvavo apie 2,000 atstovų iš 17 kra- štų. Visus slovakus jungian- ti organizacija yra The Slo- vak World Congress. Jos pirmininkas yra torontietis milijonierius Stephen Ro- man, kurio sumanymu įvyko ir šis kongresas.

NELEIDŽIA KUNIGUI GINTI DARBININKŲ

San Diego vyskupas Ma- her pareiškė papeikimą kun. Salandini dėl jo aktingumo žemės ūkio darbininkų są- jungoje, kuriai vadovauja Cesar Chavez. Vyskupas į- spėjo, kad kun. Salandini galįs būti suspenduotas, jei nepaklausys vyskupo pasta- bos.

Unija kovoja dėl žmoni- kesnių žemės ūkio darbinin- kų sąlygų.

Dovanokite savo drau- gamis ir bičiuliams metinę Keleivio prenumeratą. Jums atsisiek tik \$7, o tas, kuriam ji bus dovanota, per metus kas savaitę gaudamas Keleivį, jus tikrai atsimins.

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Ke- leivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Šiame numery yra šie įdomūs straipsniai:

Kam reikalinga Mintis (vedamasis)... J. Vilkaitis: Praeityje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išeivijoje dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistas Inter- nacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskas: Socializmas Lietu- voje; J. Vlks.: Kipsą Bielinį prisiminus; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratinis sąju- dis ir jo programa; Pasaulų pasidairius (Socialistinio są- judžio apžvalga); Ed. Cinzas: Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Sapnai; V. Žilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithu- anian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W II, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

KAS SKAITO RAŠO,
TAS QUONOS NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

DETROITO NAUJIENOS

Minėjo Baisųjų Birželį
ir sukilimo sukaktį

Baisųjų Birželį minint, šimt visais atvejais buvo akcentuojama ir sukilimo prieš bolševikinį okupantą 30-ties metų sukaktis. Daugeliu atvejų sukilimo minėjimai, kaip matome iš gausių aprašymų spaudoje, birželio ar birželinių baisių minėjimus net nustelbė, nors nuo paties baisiausio birželio dabar irgi 30 metų sukanka, kaip ir savaitė po masinių trėmimų prasidėjusio sukilimo.

Detroite Baisusis Birželis ir sukilimas buvo paminėti smarkiai kitiškai, negu praityje minėdavome, netgi, galima sakyti, keistokai. Niekas nebesulėpė est-latvių-lietuvių bendros minėjimo programos, ir niekas nebeprarūpino tam tikslui salės. Stipriausiai buvo paminėta per abi lietuviškas radijo valandas.

Sekmadienį, birželio 20 d., Lietuvių Baiso radijo programos minėjimui buvo paskirta pirmosios 15 minučių. Labai gražiai, labai išsamiai čia kalbėjo angliškai windsoriskė studentė Joana Kuraitė. Sekiau jos referatą, ir vietomis širdis imdavo smarkiai plakti. Ji išsakė viską, ką galima per 15 minučių išsakyti.

Birželio 20 d. vakare per Lietuvių Melodijų (Rapolo Valatkos) valandą irgi pirmąsias lygiai 15 minučių angliškai kalbėjo studentas Robertas Selenis. Jis lygiai tą patį bolševizmui išryškinti, mūsų tautos golgotai nušviesti išsakė tik kitais žodžiais, kaip ir J. Kuraitė. Jo referatas, maždaug apie vidurį, buvo perskrostant vienos patriotinės dainos. Ir čia ne vienoj vietoj reikėjo šluostyti ašaras... Galvojau sau, kad taip sėdus studentai būtų galėję pertraukti kokią populiarią TV programą, kurią seka keliolika milijonų žmonių. O dabar, ką gi? Šalia kelių šimtų lietuvių, ar klausė jų bent tūkstantis amerikiečių, nors ir gražiai angliškai jie kalbėjo?

Kultūrinę savo savaitę bebaigdami, Dainavoje minėjimą surengė šauliai kartu su Lietuvių Fronto bičiuliais. Ten, salėje, sukilimo tema kalbas pasakė čekagis Levas Prapuolenis ir kanadietis Stepas Jakubikas. O uniformuotiesiems šauliams ir būreliui publikos su vėliavomis nužėgiavus prie Dainavos lietuviško kryžiaus ir ažuolo lapų vainiką padėjus, dar pakalbėjo kanabaitis. Ta paskutinė iškildietis šaulys Stasys Jokumaiš dalis jau buvo atliekama ir daugeliui Detroito lietuvių į Dainavą suvažiavus, nes jau buvo vidurdienis. Bet L. Prapuolenio ir S. Jokubicko paskaitos buvo... 9 val. ryte, tad tik kultūrinės savaitės dalyviams. Detroitas per radiją girdėjo vos poros minučių L. Prapuolenio kalbos ištrauką iš magnetofono juostos. Fronto bi-

čiuliai apsisukė, jog jie visose Detroito bažnyčiose užpirkę mišias už sukilimo žuvusius partizanus. Žuvusiems tos maldos gal ir padėjo, bet kas gi gyviesiems? **LF vajeus komiteto posėdis** Lietuvių Fondo Detroito vajeus komitetas posėdžiavo Dainavoje birželio 20 d. Pirmininkavo Vytautas Kutkus. Šalia 9 nuolatinių ktonarių, posėdyje dalyvavo ir neseniai Lietuvių Studentų sąjungos Detroito skyriaus paskirtos dvi atstovės—Aladona Petrauskaitė ir Ramunė Stonytė. V. Kutkus papasakojo apie neseniai Chicagoje įvykusį LF suvažiavimą bei apie naujai pririnktus 6 LF tarybos narius.

LF reikalų nutarta neužmesti nė vasarą. Tuo tikslu bus surengtas išvažiavimas į kurį nuo Dainavos netoli esanti lietuviška ūkė. Nustatyta data — rugpjūčio 8-jį. Jokia programa čia svečiai nebus apkrauti, o tik jiems besivažiuojant bus primintas LF reikalas.

Iki šiol Detroito jau yra sutelkta virš 43.000 dolerių, taigi įvykdyta virš 43% Detroitui skirtos kvotos.

Šaulių kultūrinė savaitė

JAV ir Kanados šaulių kultūrinė savaitė kaip pernai taip ir šimet buvo surengta Dainavoje. Ji įvyko birželio 13-20 dienomis. Nors dalyvių skaičius nebuvo toks gausus, kokio tikėtasi, bet rengėjai ją laiko gerai pasisekusia, nes joje buvo visa eilė paskaitų, pasitarimų, pramogų, poilsio ir susitikimų su sąjungos nariais iš kelių miestų. Savaitę rengiant daugiausia pasidarbavo LSSST pirmininkas Vincas Tamošiūnas, detroitietis jūrų šaulių Švyturio kuopos pirm. Mykolas Vitkus, bei visa eilė Detroito S. Butkaus vardo šaulių kuopos ir Švyturio kuopos šaulių, vyrų bei moterų.

Kultūrinei savaitėi baigiantis, piniginėmis dovanomis buvo apdovanoti trys šauliai spaudos bendradarbiai: Kunigunda Kodatienė gavo pirmąją premiją (100 dol.), Vladas Mingėla — antrąją (75 dol.) ir Algirdas Budreckas — trečiąją (50 dol.).

Choristai į vakarus, šokėjai į rytus

Detroito jaunimas vis labiau ir labiau įsijungia į visokių lietuvišką veikimą. Be abejo, meniniai kultūrinis judėjimas jam labiausiai prie širdies. Užtat čia dabar tik jaunimas bedainuoja ir jaunimas bešoka.

Liepos Ketvirtąją Stasio Slizio diriguojamas jaunimo choras, kartu su Prano Zarankos vedamu lituanistinės mokyklos choru, dalyvavo Ketvirtosios Dainų šventėje. Tą pačią dieną Galinos Gobenės tautinių šokių grupė šilainė šoks St. Catharines skautų rengia-

mose Joninėse Kanadoje, netoli nuo Niagaros krioklio. Tikiu, kad vieniems ir kitiems seksis Detroitą neblogai reprezentuoti.

M. R. Sukauskaitės vestuvės

Marija Ramunė Sukauskaitė birželio 12 d. susituokė su Jerry Roger Brown. Sutuoktuvės įvyko Sv. Antano lietuvių bažnyčioje, klebonui kun. Kazimierui Simaičiui atliekant apeigas, o Stasiui Sliziui grojant vargonais ir giedant.

Vestuvių puota tą patį vakarą buvo St. George rumunų ortodoksų parapijos salėje Southfield. Dalyvavo apie 180 svečių, jų tarpe visai eilė Sukauskų giminės atstovų iš New Jersey bei Toronto.

Bronė ir visuomenininkas Antanas Sukauskas prieš keletą metų turėjo keturis vaikus: dvi dukreles ir du sūnus. Gražiai išauginti, išmokslingi, jie vienas po kito išskrido iš tėvų lizdo. Marija Ramunė buvo pati jauniausioji, ir ji paskutinė susirado sau gyvenimo draugą.

Retu sutapimu, lygiai tą pačią dieną, Antaninių išvakarėse, prieš 33 metus būta Bronės ir Antano Sukauskų sutuoktūvių. Tada paaiškėjo pokylio metu, ir sukaktuvininkai buvo svečių karštai sveikinami.

Paminėjo Sv. Antano parapijos sukaktį

Birželio 12 ir 13 dienom labai iškilingai paminėta Sv. Antano parapijos 50-ties metų gyvavimo sukaktis. Ta proga Sv. Antano bažnyčioje buvo pamaldos, kurias laikė vysk. Vincentas Brizgys, o Lietuvių namuose — banketas, kuriame dalyvavo apie 350 žmonių. Nepaisant nepaprasto karščio ir šuotos, viskas praėjo pakilioje nuotaikoje.

Ta proga Stasys Garliauskas suredavo sukaktuvinį leidinį, apimantį netoli 130 puslapių ir talpinantį labai daug ir labai gerų nuotraukų bei eilę straipsnių apie parapijos ir aplink ją susijusių organizacijų veiklą. S. Garliauskas, pasirodo, iškasęs eilę iki šiol nežinomų faktų, ir jo leidinys turės istorinės reikšmės. Labai ir labai gaila, pad po daugeliu nuotraukų neparašyta, kada jos darytos, ir nepaaiškinta, kokie žmonės ten sėdi ar stovi. Žinau, kad sunkus tai būtų buvęs darbas, bet šį tą galima buvo išskirti. Kaikuriuose nuotraukose daug veidų ir man yra pažįstami, bet jie nieko nebeįkalbės be paaiškinimų mano vaikams.

Iš leidinio sužinojau, jog parapija buvo įsteigta 1920 m. gruodžio 24 d., tad, kaip matote, su minėjimu jau pusmetį pavėluota. Kodėl reikėjo tokį gražų, šaltą žiemos mėnesį, kaip tinkamą minėjimams salėse, pakeisti į karštą ir tvankų birželį? Tikiu, kad ir tvankų birželį, kaip ir visur lie-

tuviškoj veikloj. — nesuspėta?

Pavergtųjų tautų festivalis?

Buvau apie jį girdėjęs prieš porą mėnesių, o prieš porą dienų vėl išgirdau per lietuvišką radiją. Kodėl lietuvių vietiniai korespondentai apie tai nėra informuojami, man tiesiai nebeaišku.

Jei per lietuviškas radijo transliacijas klausydamas gerai nugirdau, tai toks festivalis įvyks liepos 16, 17 ir 18 dienomis Civic Centre apylinkėje, prie Detroito upės. Ir lietuvių tautinei grupei esanti paskirta ten vieta. Programoje dalyvaus lietuvių jaunimas. Įvyksiančiai lietuviškai tautodailės (?) parodai vadovausianti Stefa Kaunelienė.

Tiek tepagavau. Gaila, j Keleivį jau daugiau apie tai nebegalėsiu parašyti. Skaitytojams patartina sekti mūsų radijo transliacijas. Manau, kad, laikui atėjus, sužinosime daugiau.

Mirė Ona Juzėnienė-Strazdienė

Birželio 21 d. Kalifornijoje mirė senosios kartos atėvė, ilgametė detroitietė Ona Damuštė - Juzėnienė - Strazdienė. Velionė buvo gimusi 1893 m. gruodžio 17 d. Lietuvoje, Suvalkijoje. Į Ameriką atvažiavo prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Čia ištekojo už Prano Juzėno ir su juo išaugino sūnų Praną (Frank), jr. Pranas Juzėnas buvo vienas iš kelių labiausiai žinomų Detroito socialdemokratų, skilimo metu ne tik į komunistų glėbį nenuėjęs, bet su kitais šviesesniais socialistais Detroito padėjęs atgaivinti LSS 116 kuopą, kuri ir šiandien dar nėra uždaryta.

Pranas mirė 1954 m. balandžio 1 d. Jam mirus, porą metų panašiausi, Ona ištekojo už kito seno socialdemokrato, irgi našlio Antano Strazdo. A. Strazdui prieš keletą metų mirus, ji vis laikėsi Detroito, nes čia turėjo šimtus draugų, pažįstamų, giminačių. Senatvei vis labiau slėgiant, pagaliau pereitų metų lapkričio mėnesį nutarė keltis į Kaliforniją, kur senokai jau buvo išsikūrus sūnus su šeima. Deja, Kalifornijos saule ir amžina vasara jai neteko daug džiaugtis. Ten jos sveikata ėmė blogėti, ji leido dienas ligoninėse ir išgyveno keletą operacijų. Mirdama pagėidavo, kad sūnus palaidotų ją šalia pirmojo vyro Prano Juzėno. Sūnus jos valią įvykdė. Ji buvo parvežta į Detroitą, pašarvota Charles Step laidotuvėi namuose, kur su ja atsisveikinti atėjo šimtai žmonių. Palaidota Holy Sepulchre kapinėse birželio 15 d.

Nors pati buvo giliai tikinti katalikė ir katalikiškų organizacijų rėmėja, solidarizuodama su savo pirmuoju ir paskui su antruoju vyru, ne tik dalyvavo socialistų susirinkimuose ir pobūviuose, bet buvo ir nario

mokestį mokanti LSS 116 kuopos narė.

Naujųjų ateivių bangai iš Vokietijos pajudėjus, kartu su savo vyru Pranu velionė į Ameriką atsikvietė visą eilę giminačių ir svetimų žmonių, juos savaitėmis ir mėnesiais maitino, sėpė, padėjo išdarbinti. Tad netekome dar vienos taurios, gailestingos, susipratęs lietuvis. Tėbūnė jai lengva šio krašto žemė.

Prieš 10 metų mirė
Barbora Keblaitienė

Birželio 30 d. suėjo lygiai dešimt metų, kai ilgos ir baisios vėžio ligos buvo pakirsta didelio masto visuomenininkė Barbora Keblaitienė.

Velionė buvo gimusi 1894 m. kovo 4 d. Žemaitijoje. Į Ameriką atvykusi 1913 m. Kurį laiką gyveno W. Virginijoje, o nuo 1920 m. iki mirties — Detroito. Čia ji veikė visoje eilėje organizacijų: socialdemokratų 116 kuopoje, Balfo 76-tame skyriuje, Detroito Organizacijų Centre, Ziburėlio draugijoje, SLA 352-je kuopoje. Lietuvių JAV karo veteranų moterų pagalbiniame viename ir keliuose kitose. Buvo Balfo centro direktorė, SLA ir ALTos eilės seimų dalyvė. Bavo visoje Amerikoje pasižymėjusi SLA organizatorė. Kaip korespondentė reikšėsi Keleivyje, Naujienose ir Tėvynėje.

Barboros Keblaitienės vardas ir po dešimties metų neretai iškyla, ypač kai minimos pagrindinių organizacijų sukaktys. Gaila, kad ji peranksti turėjo visus darbus barus palikti.

LŽS centro v-bos rinkimai

Naujos Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos ir kitų vadovaujančių organizacijų rinkimai jau yra prasidėję. Rinkiminė komisija, kuri yra sudaryta iš detroitiečių LŽS narių (pirm. Stasio Garli ausko, Antano Griniaus ir Alfonso Ziedo) gavusi rinkimų lapelius ir daugiau kaip 200 lietuvių laikraštinių adresus, tuos lapelius jau pradėjo paštu siuntinėti. Rinkimai turi būti užbaigti iki š. m. rugpjūčio 1 d., o skundai dėl rinkimų bus priimami iki rugpjūčio 15 d. Neveliau kaip iki rugpjūčio pabaigos jau tikrai turėsime naują centro valdybą, dabar sudarytą iš čekagisčių laikraštinių.

Alfonsas Nakas

WORCESTER, MASS.

Operuota Krasinskienė

Mūsų bendradarbio J. Krasinskio žmonai padaryta sunki operacija. Linkime ligonei greičiau pasveikti.

AR TURITE NAUJAUSIĄ JĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelę?

Tai Pulgio Andriusio, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkalbėta kūryba.

Šių plokštelių dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

WORCESTER, MASS.

Mirė kun. J. Jutkevičius

Grįždamas iš Afrikos birželio 27 d. Anglijoje mirė Worcesterio šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. Jutkevičius, 57 m. amžiaus.

Velionis buvo gimęs Westfield, Mass., nuoširdus lietuvis patriotas, geras kalbtojas. Jo mirtis yra didelis nuostolis ne tik Worcesterio, bet ir visiems lietuviams.

Velionis į Afriką buvo išvykęs atostogų kartu su savo dviem broliais, taip pat kunigais.

Kiti mirę lietuviai

Mirė Juozas Aleksandravičius, Margarita Vaškienė ir Bernardas Grabauskas.

J. Krasinskas

BEXLEY, OHIO

Dangus su žeme maišėsi

Birželio 25 d. mūsų parange staigiai užtemdė didelis juodas debes, ėmė griaudėti perkūnas ir žaibuoti, lyti ir pakilo labai smarkus vėjas. Ta audra apšaukė daug medžių, apgriovė namų ir pridarė kitokių nelaimių. Žuvo ir vienas žmogus.

A. Bačėnas

ŠOKĖJAI - DAINININKAI
GASTROLIUOJA

Į Europą liepos 9 d. iškvyksta Toronto lietuvių tautinių šokių sambūris "Gintaras". Liepos 10 d. jis koncertuos Londone, o kitą dieną Lietuvių sodyboje. Liepos 23 d. jis parodys savo meną Lietuvių studijų savaitės programoje Stuttgarte. Schweinfurte koncertuos vokiečių ir amerikiečių kariam ir Heideberge — vokiečių visuomenei. Numatyta dar ir daugiau koncertų tarp jų ir Paryžiuje.

Į Pietų Ameriką išvažiavo koncertuoti Ciurlionio ansamblis, kuriam vadovauja Alfonsas Mikulskis. Jis jau sėkmingai koncertavo Vene-cueloje ir Kolumbijoje.

IS LIETUVOS LANKESI
DR. L. LAUCEVIČIUS

Ilgesnį laiką pas savo sūnų ir dukrą, gyvenančius Chicagoje, pabuvojo iš Lietuvos atvykęs prof. dr. Liubomiras Laucevičius, širdies ir vidaus ligų specialistas.

ATSHUNTĖ PAMINETI

Ieškau Tavo veido, parašė Alfonsas Grauslys, 296

psl., kaina \$5.00, išleido Lietuviškos knygos klubas — 4545 W. 63rd St., Chicago. Ill. 60629.

LABAI IDOMŲ
ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

MES VALDYSIM PA-SAULĮ, parašė L. Dovydnas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

GRĮŽIMAS Į LAISVĘ, Stefanijos Rukienės atsiminimų II-sis tomas, kaina kietais viršeliais \$6.00.

LIETUVOS VYČIO PED-SAKAIS, Juozo Strolios įdomūs 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl. kaina \$2.00.

PASKUTINIS POSĖDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00

KONTRŽVAIGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

PER GIEDRĄ IR AUD-RĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

ATSIMINIMAI IR MIN-TYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MIN-TYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapackinskas, 273 psl. kaina \$3.

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kaina.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kaina \$2.00

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina\$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina\$3.50.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liudžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipicio, 440 puslapių, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipicio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Operos premjera Kapsuke

Kapsuke (Marijampolė) vietos berniukų choras "Vyturėlis" ir iš Vilniaus atvykęs filharmonijos kamerinis orkestras, Sauliaus Sondeckio vadovaujamas, atliko Perselo operą-kantatą "Karalius Arturas".

Tas veikalas pirmą kartą atliktas ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje.

Kapsukiečiai pakviesti tą veikalą atlikti Vilniuje ir Rygoje.

"Vyturėlis" sukurtas prieš 10 metų. Tai A. Užėlos pastangų vaisius. Jis ir dabar chorui tebevadovauja.

Nori būti ponais

Sverdlovsko mašinų fabriko direktorius Kulagin rašo Pravoje, kad, nors Sovietų Sąjungoje ir sovietinėje visuomenėje darbininkų klasė laikoma vadovaujančią jėga, dauguma miestų jaunimo vistiek mano, kad pradžios save, jeigu pasirinks darbininko profesiją. Dėl to jaučiamas darbo rankų trūkumas net mažiau kvalifikacijų reikalaujančioms pareigoms.

Kulaginas mano, kad jei taip bus toliau, tai netrukus nebebus galima gauti šoferių, policininkų, namų sargų. Panašiai atsitiks ir su aukštai kvalifikuotais darbininkais — meistrais.

Visai suprantama, kad jaunuoliai, matydami komu-

nistinių ponų privilegijuotą gyvenimą, ir patys nori būti ponais.

Lietuvių laimėti medaliai

Leipcige (Rytų Vokietijoje) tarptautinėje meninės fotografijos parodoje yra 12 lietuvių darbai. Iš jų vilniečiai fotografai M. Baranauskas ir A. Sutkus gavo aukso medalius.

Tame pačiame Leipgige knygos meno parodoje aukso medalį gavo grafikė B. Zilytė už A. Liobytės "Pasakos apie narsią Vilniaus mergaitę ir galvažudį Zilabarzdį" iliustracijas ir bronzos medalį B. Leonavičius, iliustravęs K. Jakubėno "Abėcėlę".

Buvusiose Kauno kapinėse (dabar vadinamam miesto centro parke) tebestovi nedidelė mečetė. Vienas skaitytojas Tiesoje siūlo šioje mečetėje įrengti "mažutį ateizmo muziejų". Tada, esą, šia mečete labiau susidomėtų turistai.

Iš Kauno birželio 1 d. turistinis traukinys "Kaunas" išvyko 15 dienų kelionei su 400 darbininkų, statybininkų bei kolchozininkų. Jie buvo nuvežti į Piatigorską, Baku, Jerevanį, Tbilisį, Batumį, Suchumį ir Gagros.

Turistams teko susipažinti su Užkaukazės kraštų istorija bei nūdienu.

(E)

Pavergtųjų tautų savaitės manifestas

1959 m. JAV-bių kongresas nutarė įgalioti prezidentą trečiąją liepos savaitę skelbti "Pavergtųjų tautų savaitę", kol visos pavergtos tautos gaus laisvę ir nepriklausomybę.

Nuo to laiko kasmet prezidentas tokią proklamaciją ir paskelbia. Nėra abejonės, kad taip bus padaryta ir šiame — liepos 18-24 d. savaitę bus paskelbta Pavergtųjų tautų savaitė.

Pavergtųjų tautų Amerikos draugų pirmininkas Christopher Emmet ir Pavergtųjų Europos tautų asamblėjos pirmininkas Vasil Germenji jau paskelbė Pavergtųjų tautų savaitės 1971 metų manifestą. Jame tarp kitko taip rašoma:

"Ivykiai Lenkijoje yra vėliausieji iš visos eilės dramatiinių įrodymų, kaip yra paplitęs nepasitenkinimas komunistine santvarka. Per paskutiniuosius 15 metų mes buvome Poznanės ir visos Lenkijos 1956 m. spalio riaušių, tragiškos, bet didvyriškos vengrų revoliucijos taip pat 1956 m ir 1968 m. "čekoslovakų pavasario" liudininkai. Buvo ir daugiau mažiau išgarsintų tikrai populiarių visų pavergtųjų kraštų nuotaikų demonstracijų.

Faktas aiškus. Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir Rumunijos gyventojai priešina komunistų tironijai. Jų tikėjimas ir tikslai yra tie patys, kaip ir visų laisvę mylinčių tautų: teisė spręsti savo ateitį; nepriklausomybė ir apsisprendimas; pagrindinių žmogaus teisių gerbimas; galimybė vėl jungtis, kaip laisvi ir lygūs dalyviai, į tautų šeimą.

Mes tikime, kad pastovi taika Europoje ir pasaulyje gali būti tik tada, kai pavergtosios tautos vėl atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę. Kol ten bus nelaisvų žmonių ir tautų, tol pastangos įtampai sumažinti bus be vaisių.



P. Bučys: Baudžiava

Pasaulis, būdamas pusiau pavergtas ir pusiau laisvas, ir toliau pasiliks pagrindas nepasibaigiantiems konfliktams kilti. Iš antros pusės, laisvų tautų bendruomenė yra geriausia tikrosios tarptautinės bendruomenės, glaudesnio bendradarbiavimo ir teisingos taikos garantija.

Minėdami šių metų Pavergtųjų tautų savaitę, —

MES PABRĖŽIAME, kad Sovietų Sąjunga sulaužė savo iškilmingus pažadus duoti laisvę ir nepriklausomybę devynioms tautoms, jos pavergtoms per Antrąjį pasaulinį karą ir po jo — Albanijai, Bulgarijai, Čekoslovakijai, Estijai, Latvijai, Lietuvai, Lenkijai, Rumunijai ir Vengrijai.

MES TOLIAU PABRĖŽIAME, kad Rytų ir Centro Europoje komunistiniai režimai tebesityčioja iš žmonių, neduodami jiems teisės laisvai balsuoti.

MES KREIPIAMĖS į pasaulio laisvas valdžias, prašydami:

1. Paskelbti pagal Atlanto chartos principus ir Žmogaus teisių deklaraciją savo paramą visų komunistų pavergtų tautų apsisprendimo teisei ir dėl to padaryti tai Jungtinių Tautų nuolatinio susirūpinimo reikalu.

2. Kelti tarptautinėse sueigose ir konferencijose pagrindinių žmogaus teisių Rytų ir Centro Europos tautoms atėmimo faktą.

3. Atmesti visas Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių valdžių pastangas užtikrinti tylų esamos padėties pripažinimą Rytų ir Centro Europoje, nes toks pripažinimas būtų svaiginantis smūgis pavergtoms tautoms, siekiančioms atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę.

4. Pareikšti visomis progomis savo opoziciją jėgos, grasinimų ir bauginimų metodams, kuriuos vartoja komunistiniai režimai, stengdamiesi išlaikyti vergijoje Rytų ir Centro Europą.

Mes kreipiamės į JAV gyventojus, prašydami Pavergtųjų tautų savaitės metu, liepos 18-24 dienomis, pareikšti Rytų ir Centro Europos 100 milijonų žmonių likimo supratimą, taip svarbaus žmonijos pastangoms siekti pasaulio taikos ir teisingumo."

Posėdžiavo Vliko taryba

Vliko tarybos posėdis įvyko birželio 25 d. New Yorke. Posėdyje buvo apžvelgta Vliko valdybos veikla per pastaruosius du mėnesius, ir apie tai tarybą informavo vicepirmininkas dr. B. Nemickas, einąs pirmininko pareigas, dr. J. K. Valiūnui esant Europoje.

Pranešėjas plačiau palietė P. ir A. Brazinskių bylą, kuri Turkijos teismuose vis dar nebaigta. Vliko valdyba Brazinskių advokatui pasiuntusi visą eilę svarbių dokumentų, kurie galėtų būti naudingi Brazinskių bylai pakreipti jiems palankia kryptimi.

Tautos Fondui organizuojant birželio mėn. vaju, ypač esant dideliu reikalui sutelkti daugiau lėšų Bra-

zinskių bylai vesti. Vliko valdyba savo atskiru pranešimu kreipėsi į visus lietuvius ir prašė gausesnį aukų. Tuo pat reikalu Vliko valdybos nari ai rašė straipsnius mūsų spaudoje.

Dar balandžio mėn. pabaigoje Vlikas paskelbė atsisaukimą, kuriuo viso pasaulio lietuviams buvo priminta, kad š. m. birželio mėn. šūkanka 30 metų prieš sovietinę okupaciją sukilus visai lietuvių tautai ir jai atstaciūs nepriklausomos Lietuvos suvereninių organų veikimą. Deja, šešias savaites veikusių valstybinę nepriklausomybę vokiečių okupacinę valdžią užgniaužė ir įvedė Lietuvoje nacinių režimą.

Pranešėjas paminėjo: juo toliau, juo daugiau atsiran-

da nacių ir bolševikų samoklos dokumentų, nukreiptų prieš Lietuvą. Tad Vliko valdybai tenka juos atidžiai peržiūrėti, daryti jų atranką, — kad juos dr. B. Kaslas įtrauktų į tų dokumentų jo redaguojamą leidinį.

Pranešėjas priminė ir tai, kad, susikaupus visai eilei klausimų, dr. J. K. Valiūnas gegužės 16 d., Lietuvos atstovo J. Kajecko lydimas, turėjo ilgą pasikalbėjimą su D. Martin, Baltijos skyriaus viršininku Valst. departamente, Lietuvos diplomatinės ir konsulinės tarnybos klausimais ir kt.

Posėdyje dalyvavęs, vos iš Europos grįžęs Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas paklaustas pateikė savo išpučius. Jo nuomone, dabartinė W. Brandt vadovaujama Vokietijos vyriausybė einanti garsiojo Bismarko patartu keliu — būti geruose santykiuose su Rusija. Kaip toli tuo keliu bus nueita, esą visokių spėliojimų.

Vicepirmininkas J. Audėnas išsamiai painformavo tarybą apie lietuvių kalbą leidžiamą ELTĄ. Jis pateikė laikraščio redaktorių atsiliepimus į jiems pasiūstas anketas. Spauda plačiai naudojama biuletenio medžiaga, nors ji yra pateikiusi ir pareidavimų. Savo ruožtu, pranešėjas nurodė, kad per vieną mėnesį mūsų spauda paskelbė per 300 iš Eltos gautų žinių ir straipsnių. Pa-brangus pašto tarifui, taryba Eltos samatą papildė 200 dol. Taryba pritarė, kad T. Fondo aukotojams, paauko-jusiems nemažiau 25 dol. per metus, turi būti siuntinėjamas Eltos biuletenis.

Posėdyje taip pat dalyvavo PLB ryšininkas B. Raugas. Posėdžiui pirmininkavo Vyt. Banelis, Ūkininkų partijos atstovas, sekretoriavo Br. Bieliukas, Lietuvos Rezistencinės Santarvės atstovas.

(E)

PLIENO UNIJA NORI 31% PRIEDO

Plieno unijos sutartis baigiasi rugpjūčio 1 d. Jos prezidentas Abel pareiškė, kad unija reikalauja pakelti atlyginimus 31%. Tiek, sako jis, išsikovojo skardinių ir aliuminio įmonių darbininkai, todėl ir plieno darbininkai negalvoja mažiau reikalau-ti.

Tuščiažodžiauti lengviausia, nurodinėti — lengviau, kritikuoti — lengva, bet dirbti — sunkiausia.

Ką pasakojo kinų premjeras

Po dar visų atsimenamo JAV stalo tenisininkų svečiavimosi komunistinė Kinijoje susidomėjimas Kinija čia nepaprastai padidėjo, o kaikurie skystakosiai politikai jau buvo beveik pasiryžę iš džiaugsmo šokti Mao Tse-tungui tiesiai į sterblę.

Tad įdomu, koks gi pačios komunistinės Kinijos žvilgsnis į JAV ir aplamai į pasaulines problemas.

Šiomis dienomis Kinijos premjeras Chou En-lai turėjo įdomų pasikalbėjimą su arabų žurnalistais, kuris buvo išspausdintas Beiruto dienraštyje An - Nahar. O štai svarbesnės jo pareiškimo ištraukos:

"Jeigu JAV nori geresnių santykių su komunistine Kinija, jos turi pasitraukti iš Formosos sąsiaurio ir iš Taiwan. Jeigu Nixonas to nori, mes esame pasiruošę pradėti pokalbius."

"Indokinijoje JAV-bės turi arba prisipažinti pralaimėjusios ir pasitraukti, arba išplėsti karą į visą Pietų Aziją su Kinija imtinai. Kinija yra pasiruošusi gintis, bet ji karo neprovokuos."

Dėl amerikiečių lankymosi Kinijoje galimybių Chou En-lai pareiškė:

"Jeigu JAV politikai turi noro apsilankyti, tam yra galimybių ir mes į tai kreipsimės dėmesį."

Dėl galimybės aplankyti Kiniją pačiam JAV prezidentui Chou tarp kitko išsitarė:

"Prezidentas Nixonas kelis kartus yra pareiškęs tokias užuominas. Kartais jis sako, lyg noris Kiniją vizituoti privačiai, o kartais lyg ir oficialiai. Kitą kartą jis pareiškia, kad negalys to padaryti asmeniškai, o kad norinti Kiniją aplankyti jo dukterė... Taigi, kolkas mes ir nežinome, ko jis iš tikrųjų nori."

Paklaustas apie santykius su Sovietų S-ga, Chou visiškai suniekino Chruščiova, kuris tuos gerus santykius sugriovęs, pakeistadas sovietų užsienio politikos liniją, ir atpasakojo Kosyginą pokalbį su Mao Tse-tungu 1965 m. Pekinge, kurio ištrauka esanti tokia:

Mao: Dabar, kai nuvertėte nuo valdžios Chruščiova, atsiųskite jį pas mus pasimokyti marksizmo.

Kosyginas: Ne. Kalbėkim apie pagrindines partijos kontroversijas.

Mao: Toks pokalbis gali tęstis 10,000 metų.

Kosyginas: Tai jau daug ilgiau, negu reikalinga.

Mao: Mes galime leisti į mažą kompromisą. Sumažinkime tai 1,000 metų, tai mūsų pokalbio periodas truks tik 9,000 metų. Bet pagrindiniai pažirų skirtumai teneliečia abiejų valstybių santykių.

Kosyginas tokiu atsakymu buvo patenkintas.

Chou En-lai dar pasakė arabų žurnalistams, kad Ki-

nija yra pasirūšusi duoti žymia pagalbą arabams jų kovoje prieš "amerikiečių imperializmą ir Izraelio zionizmą", bet čia pat arabus paklausė:

"Kiek jūs turite gyventojų? Kiek jūs parodėte savo drąsos pradėdami karą? Trys milijonai žydų išdriso kariauti prieš 100 milijonų arabų!"

Tai, žinoma, arabų žurnalistams nebuvo malonu išklausyti.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

PATARIAMA ĮSIGYTI

šias K. Barėno knygas:

Tūboto gaidžio metai, premijuotas romanas, 438 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75.

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl., apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitis ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai angliškai žodynas, Vilniaus Peteraičio, 11 laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Testamentai

Išigykite teisininko P. Šulo parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Įmkit ir skaitykit knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Išigykite ką tik išėjusią Jurgio Glaudos knygą

Simas

Joje beletristine forma parašyta Simo Kudirkos tragedija Vigilant laive. Tos knygos kaina 3.00. Ją galite gauti ir Keleivio administracijoje.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu



MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Maik, aš jau laukiau tavęs. Noriu, kad šiandien pabaigtum man istoriją apie tuos baskus, ką dabar susibuntavojo prieš Ispaniją. Pasakyk, kas jie per vieni.

— Aš, tėve, nesakyčiau, kad jie "susibuntavojo". Jie tik reikalauja laisvės, nori išsilaisvinti iš Franko diktatūros, kurią mūsų prezidentas andai taip išgyrė.

— Bet aš noriu žinoti, kas jie per vieni.

— Jų tautos praeitis nėra aiški, tėve, — kaip ir kiekvienos tautos praeitis. Yra visokių teorijų, bet visos remiasi tik spėjimais. Dabar baskai vadina save **eskualdunakais**, bet kaip jie vadinosi prieš 2500 metų, nėra žinios. Ir niekas tikrai nežino, kur jų bočiai ir prabčiai gyveno. Dabar baskai gyvena Ispanijoje, kur jie užima tris kalnuotas provincijas, ispaniškai vadinamas **vascongadas**. Seniau tame plote, kur dabar Ispanija, gyveno keletas tautelių, ir viena iš jų vadinosi vaskonais (vascones), todėl spėjama, kad iš jos ir susidarė dabartinė baskų tauta. Jos apgyventa teritorija pereina per sieną ir į Prancūziją.

— Nu, matai, viskas žinoma.

— Bet ne viskas žinoma apie jų praeitį, tėve. Todėl mokslininkai atsidėję ją tyrinėja. Kalbininkai lygina baskų kalbą su kitomis Europos kalbomis, ieško jų gimnystės. Baskai patys savo kalbą vadina **eskuara**, bet tai neparodo jokio ryšio su kitomis kalbomis; spėjama, kad tas žodis reiškia tikrai "aiškią kalbą". Todėl kalbininkai sutinka, kad Europos kalbų šeimynai baskų "eskuara" visai nepriklauso. Encyclopedija Britanica paduoda keletą tos kalbos pavyzdžių. Jie įdomūs.

— Nu, tai pasakyk ir man. Ar gali pasakyti, kaip būtų 1, 2, 3, 4?

— Pagal Encyclopedija Britanica, skaitmenys baskų kalboje tariai taip:

- 1 — bet;
- 2 — bit;
- 3 — hiru;
- 4 — lau;

- 5 — bortz;
- 6 — sei;
- 7 — zazpi;
- 8 — zorci;
- 9 — bederatz;
- 10 — hamar.

Einant toliau nuo 10, skaičiavimo tvarka darosi dvidešimtainė. Pavyzdžiui, 20 tariaama **hogoi**, o 40 — **berrogoi** (du kart dvidešimt). Jei baskui parašysi 34, tai jis skaitys: **hogoi ta hamalaur** (dvidešimt ir keturiolika). Įdomi kalba, tėve.

— O kokios baskai spalvos, Maiki? Balti, juodi ar kitokie?

— Jų spalva truputį tamsesnė negu lietuvių, tačiau šviesesnė negu pietinių gyventojų. Ūgis vidutinis, stumuo stacias, veidas švelnus, ir baskai labai išsididūs žmonės, jų vyrai ir moterys jaučiasi esą geresnės ir garbin-gesnės kilmės už savo kaimynus. Sakoma, kad tą išdidį saviųjautį jie semia iš savo tautosakos. Jų literatūra menka ir ta pati daugiausia verstinė ir jau vėlesnių laikų; bet pas juos labai gausu gražių pasakų ir dainų iš neatmenamų laikų. Ši tuo žvilgsniu jie panašūs lietuviams, gal tik su tuo skirtumu, kad senovės lietuvių gyveno giriose ir toliau nuo jūros, kai tuo tarpu baskai gyveno kalnuose ir prie jūros; dėl to jie geri jūrininkai, ir kol nebuvo garlaivių jie naudojo irklais ir bu-rėmis; sakoma, kad ir jų moterys buvo geros irklininkės. Civilizuotumo žvilgsniu baskai bal buvo dar kiek daugiau atsilikę nuo lietuvių nes dar 18-tame šimtmetyje arti neturėjo žagrų žemės ir dviragėmis šakėmis. Namus statydavo dviejų aukštų, bet apačioje stovėdavo gyvuliai, o baskai patys sulipdavo į antrą aukštą kopėčiomis ar laiptais iš lauko pusės. Prie tokio gyvenimo jie buvo labai prisirišę. Ir Vakarų Europoje tik jie vieni išlaikė primityvius savo šokus ir kitus papročius. Pavyzdžiui, gyvuliniai šokiai, kur vyrai imituoja meškas, lapes, arklius ir kitus gyvulius; šokiai su vynu, šokiai su dainomis, kur

dalyvauja moterys ir vyrai; buvo ir karo šokių, kardu šokių, tai jau karžygių žaidimai.

— O kokį Dievą baskai garbina?

— Dabar jie katalikai, tėve. Ir jie karšti katalikai, tačiau kunigų nemėgsta ir rankų jiems nebučiuoja. Kiekviena jų provincija turi seimelį, tačiau į tuos seimelius jie nerenka kunigų — nei kunigų, nei advokatų.

— Kodėl?

— Jie yra įsitikinę, kad tie du luomai remia valstybės valdžią, kuri spaudžia jų tautą. Panašiai buvo ir Lietuvoje, tėve.

— Ne, Maiki, šventojų mūsų Lietuvoje kunigai buvo laikomi didele pagarboje; kiekvienas siekė kunigui rankon bučiuoti. Davatkos bučiuodavo ir tą suolą, kur kunigas sėdėjo. Kunigai buvo renkami ir į Lietuvos seimą — ir kunigai ir lojariai. Jessa!

— Žinau, tėve, žinau. Jie buvo renkami ir į Rusijos Dumą. O kaip jie tenai elgėsi? Kieno reikalus jie tenai rėmė? Ar tėvas atsimeni?

— Nu, to tai nepamenu.

— Nepameni ir 1905 metų revoliucijos Lietuvoje?

— O, jes, tą šumą gerai pamenu, Maiki. Socialistai norėjo caro valdžią išvyti iš Lietuvos. Visi urėdinkai ir pristovai tada sulindo į palovius. Nusigando visa caro načalstva.

— Nusigando ir pats caras, tėve. Žmonėms nura-minti jis 1906-tais metais sušaukė Valstybės Dumą, kad žmonių atstovai galėtų pasakyti, ko jiems reikia ir ko nereikia. Siuntė savo atstovus ir Lietuva. Tarp jų buvo odv. Yčas ir kun. Laukaitis. Ar tėvas žinai, kuo jie pasižymėjo?

— Negaliu atsiminti, Maiki.

— Nuvykę dumon kaip Lietuvos atstovai, jiedu visų pirma nuėjo carą pasveikinti lietuvių tautos vardu. Nunešė ir dovanų — pravoslavų ikoną. Štai, girdi, lietuvių tautos dovana Tau. Ir dar pasigyrė, kad Lietuva ji myli, ir uoliai padėjo jo žandarams revoliuciją malšinti. Štai, tėve, kur Lietuva klydo, rinkdama savo atstovais advokatus ir kunigus. Baskų tauta šiuo žvilgsniu buvo apdairesnė. Ji žinojo, kad tokiais profesionalais

negalima pasitikėti. Joks svetimas kunigas negalėjo pasirodyti mieste, kai baskų seimelis posėdžiavo. Ir jei kuris seimo atstovas buvo pastebėtas šnekas su kunigu, tam būdavo atimamas balsas tą dieną. Baskai labai mylėjo laisvę ir niekad nenorėjo savo tautai karaliaus. Ir būdami dar nepriklausomi, valdėsi demokratiškai ir vadino savo santvarką respublikos vardu. Ir vėlesniais laikais, kai jų kraštas buvo prijungtas prie Ispanijos monarchijos, jis save vadino vis atskira žeme (ispaniškai: **una tierra apartada**) ir autonomiškai besivaldančia respublika (**una verdadera autonomia**). Ispanijos karaliai, užimdami sostą, visada prisiekdavo šias baskų teises (fueros) gerbti — ir gerbdavo. Šios teisės reiškė: laisvus rinkimus, atleidimą nuo privalomos karo tarnybos ir nepriklausomumą nuo karališkų teismų. Baskai turėjo teisę priešintis karaliaus valdininkams, ir net tokio valdi-

Ir kiti nepadės, jei patys nesirūpinsime

MIELAS IR BRANGUS LIETUVI IR LIETUVE!

Senatorius Richard S. Schweiker (Resp.-Penn.) ir kongresmanas Roman C. Pucinski (Demokr. - Illinois) 92-jame Kongrese įnešė įstatymo projektą. Pagal tą įstatymą būtų teikiama federalinės valdžios pinigine parama tautinėms grupėms jų kultūrai ir kalbai ugdyti, tautinėms mokykloms, chorams, ansambliams išlaikyti, knygoms, vadovėliams leisti ir kt., ir būtų renkama tautinė ir kultūrinė praeities medžiaga imtinai iki bibliotekų ir muziejų steigimo. Tokio įstatymo reikalingumą autoriai motyvuoja tuo, kad tautybių "lydymo" bendrame katile politika JAV nieko gero neatnešė, o tik sukėlė daug riausių, išugdė rasių neapykantą ir generacijų krizę. Finansinė parama iki 1972 m. birželio mėn. 30 d. siūloma 20 milijonų dolerių. Įstatymo projektas jau svarstomas kongrese, ir yra sudarytos komisijos.

Kongr. R. C. Pucinski sako, kad greitesniam įstatymo pravedimui yra reikalinga visų tautybių talka laiškais, telegramomis ir kt.

Todėl rašykime laiškus savo senatoriams, kongresmanams ir komisijų pirmininkams, prašydami remti tą įstatymo projektą, o remiantiems — padėkokime. Veikime ne tik žodžiu, bet ir darbu ir tenai, kur galima šį tą laimėti, nebūkime dezertyrais.

Mass. valstijos senatoriai yra Edward W. Brooke ir Edward M. Kennedy.

Mass. valstijos kongresmanai yra Silvio O. Conte, Edward P. Boland, Robert F. Drinan, Harold D. Donohue, F. Bradford Morse, Michel J. Harrington, Torbert H. Macdonald, Thomas P. O'Neill Jr., Louise Day Hicks (remia jė.), Margaret M. Heckler, James A. Burke ir Hastings Keith.

Senato komisijos pirma yra Senator Claiborne Pell. Chairman Senate Committee on Labor and Public Welfare.

Kongreso komisijos pirm. yra Congressman Carl D. Perkins, Chairman House of Representatives Committee on Education and Labor.

Laiškų pavyzdžiai

The Honorable Siuntėjo vardas, pavardė, (Senatoriaus vardas ir pavardė) adresas ir data
Senate Office Building
Washington, D.C. 20510
Dear Senator:

Please support Resolution No. S.23: "Ethnic Heritage Studies Center Act. of 1971". I hope to hear from you soon regarding the above.

Thank you.

Sincerely (Parašas)

The Honorable Siuntėjo vardas, pavardė, (Kongresmano vardas ir pavardė) adresas ir data
House Office Building
Washington, D.C. 20515
Dear Representative:

As you are aware, Congressman Roman C. Pucinski introduced in Congress the Resolution "Ethnic Heritage Studies Act. of 1971" No. H.R. 7989. Please support and urge the House of Representatives to adopt it.

I hope to hear from you soon regarding the above.

Thank you.

Sincerely (Parašas)

Padėkos laiškas

Thank you for your efforts in helping to pass Resolution: "Ethnic Heritage Studies Act. of 1971", No. S.23 (rašant senatoriams) ir No. H.R. 7989 (rašant kongresmanams).

Cia duoti pavyzdžiai gali būti papildomi arba pakeičiami pagal rašytojo nuožiūrą ar sugebėjimą, tik prašome rašyti ir neatidėlioti.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
BOSTONO APYGARDOS VALDYBA

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojus, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį.

Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code,

jei keičiate adresą, pranešant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį.



Skulptorius Dagys: Benamiai (skulptūra medyje)

Ar skaitytos?

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos paštininkų atsiminimai, redagavo Antanas Gintneris, 538 psl., kaina — \$5.00.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50

Mūsų mažoji sesuo, Antano Vaičiuliaičio apysaka, 104 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.00.

Dialogas su kraštu, Aki mirksnių kronikos, antrą knygą, parašė Bronys Raila, 560 psl., įrišta, kaina \$7.00.

Išdžiūvusi lanka, 18 novelių, parašė Aloyzas Baronas, 224 psl., kaina \$4.50.

Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Ksaveras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michel-

sonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Rugsėjo šeštadienis, premijuotas romanas, parašė Birutė Pūkelevičiūtė, 237 psl., kaina \$5.00.

Gyvulių ūkis, George Orwell bolševikinės santvarkos satyra, 71 psl., kaina \$1.00.

Chicagos istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kaina kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

The Forest of Anykščiai, Antano Baranausko lietuviškas tekstas su Nado Rastenio angliškų vertimu ir Juozo Tininio įvadu, 61 psl., kaina \$3.00.

Lietuvių pasakos, parašė Herman Sudermann, išvertė V. Volertas, 132 psl., kaina \$3.00.

Milfordo gatvės elegijos, kad Keleivio administracijai didelį susidomėjimą sukėlęs poeto Jono Aisčio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais viršeliais \$2.55, kietais viršeliais — \$3.75.

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šią 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Ten visa JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istorija. Joje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo, aprašytas jos organizacijos, jos spaudą, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Kitos tokios knygos neturime.

KELEIVIO
prenumerata-gera
dovana

MOTERŲ SKYRIUS

JUOZAS PAUKŠTELIS

Kalbos tėvas

Juozas Paukštelis, dar nepriklausomas Lietuvos laikas iškilęs rašytojas, yra gimęs 1899 m., 1923-1927 m. studijavo Lietuvos Universitete literatūrą, lietuvių kalbą bei pedagogiką, vėliau mokytojo ir vertėsi literatūrine kūryba. Pradžioje jis rašė eilėraščius, vėliau — apsakas, romanas ir bandė plunksną dramaturgijoje. Pastaruoju metu jis rašo atsiminimus apie įžymius Lietuvos žmones, su kuriais jam teko gyvenime vienaip ar kitaip susitikti. Tarp jų buvo ir mūsų literatūrinės kaimo tėvas Jonas Jablonskis pasirašinėdavęs ir Rygiškių Jono slapyvardžiu. Pas šį didįjį mūsų kalbininką Juozui Paukšteliiui teko studijuoti lietuvių kalbą, laikyti egzaminus ir kitose aplinkybėse jį pamatyti. Dabar "Literatūros ir Meno" žurnalo jau keliuose numeruose yra spausdinami Juozo Paukštelio šie mūsų kalbos tėvą liečiantieji atsiminimai, kurių paskutinę atkarpą čia perspausdiname. Čia vaizduojami paskutiniai J. Paukštelio susitikimai su J. Jablonskiu, kai šis buvo dar pajėgesnis ir vėliau jau giles senatvės ir paralyžiaus palaužtas.

Kel. red.

Bet vieną kartą man nuo seno mūsų profesoriaus kaip reikiant kliuvo. Pamenu, tada tikrai įskaitų gauti pas jį eįau.

Jeinu — sėdi prie stalo kažkoks įtemptas, delnus gniaužo. Bet kalba ramiai: laba diena... prašau sėstis... Atsisėdau, pratiesė ranką studijų knygelei. Padaviau. Praverė ją, pasižiūrėjo.

— O mano gramatiką tamsta atsinešei?
— Neatsinešiau, — sakau.

Jo akys tik žybt.

— Geriau tamsta be kelių būtum atėjęs, o ne be mano gramatikos! — pastūmė man knygelę, vadinasi. gal sau eiti.

Atsisėdau, linktelėjau: atsiprašau! — ir nėriau laukan. Taip nusigandau, kad širdis iš krūtinės, rodos, iššoks. Nusigandau ne dėl to, kad taip netikėtai mane išvarė, bet — kad žinojau, jog rytoj paskutinė jo įskaitų diena: per tokį trumpą laiką nebespėsiu tinkamai pasiruošti, o jis antrą kartą nuėjusį iš panagės klausinės — aš nemokėsiu ir įskaitų negausiu.

Parėjęs čiupau gramatiką ir pradėjau iš pat pradžių. Jau ir pietūs, ir vakarienė, — o aš kalu prisisiurbęs, nei mano kaktą aprasojusi.

— Te ko čia, biese, — pamėgdžiodamas mano tarmę, užsiuolė draugas Jaržemskis (su juo ir Tyleniu gyvenome viename kambaryje). — ar pasturgalis prie kėdės prilipo, kad nebepekeli?

— Prilipo, — sakau.

— Tai kelkis su visa kėde.

— Truputį palauk.

Ir per visą naktį taip "prilipęs" kalbėjau — apie miegą, ne nepagalvojau. Tik diena auštant, kiek snūstelėjau.

Kai pakirdau, Jaržemskis vėl neva rimtai:

— Ko čia, biese, per naktį nemiegi ir mums miegot neduodi.

Tylenis tylėjo — suprato, kad mano reikalai "riesti". Aš jaučiau, jau šiek tiek ramesnis, mat, Rygiškių Jono gramatiką permakt ne tik buvau pervaręs, bet sunkes nes jos vietas ir gerokai sau iškalęs, nors po pusryčių ir vėl mokiaus.

Pas Jablonskį eįau kaip ir drąsesnis: jei ir ne į visus klausimus atsakysiu, bet... gal nebeišvys.

Nuėjęs tuoj ir padėjau jam jo gramatiką. Bet profesorius ne nežvilgtelėjo į ją: pasirašė mano studijų knygelę ir: "Prašom!" — gražindamas tarė. Daugiau ne pusė žodžio.

Aš, kaip įprasta, pakilau, linktelėjau: ačiū! — ir iš eįau kukliu mokinuko žingsniu.

Namie papasakojau draugams, kaip vakar Jablonskis išvijo mane, atėjusį įskaitų be jo gramatikos. Šie kritė juokais. Tylenis niekad garsiai nesijaukdavo, bet tada juokėsi, net pilvą susiėmęs.

Gerai, mielieji jaunystės draugai, abu seniai jau po juoda žeme!

Paskutinis pasimatymas su Jablonskiu buvo visai kitoks.

Įėjau — sėdi prie stalo, bet toks pavargęs, apsilpęs, ratuku krašto beįėjusiai įsikabinęs. Ir toks baltas, baltutėlis — veidas, rankos, barzda...

Mūsų kalbos tėvas!

Kazys Jakubenas

IŠ PAVASARIO GĖLELIŲ

Iš pavasario gėlelių,
Vos pradės žydėti,
Aš vainiką pėsiu žalia,
Bus gražu dėvėti.

Baltą pievos dobilėlį
Pindama į jį,
Vardą mielo bernuželio
Slėpsiu sau širdy.

Baltas pievos dobilėlis
Žydi ir žydės.
Mano mielo bernuželio
Visos pavydės.

Tyliu, lyg bijodamas sudrumsti jį supančią ramybę žengiu artyn. Bet jis tarsi dar labiau baltas, dar labiau pavargęs: susimastęs žiūri kažkur į vieną tašką, lyg praėjusių dienų tolumas ten matydamas ar gal ateities tolumas.

Sustoju, nusilenkiu. Tylėdamas jis nežymiai linktelėjo ir ištiesė drebančią ranką knygelei, — jo ranka man pasirodė tokia maža ir gležna, kaip vaiko. Žiūri knygelei, bet mato, rodosi, vėl tas pačias praėjusių ar gal ateities dienų tolumas. Paskui iš palengvo paėmė plunksną, rašys. Bet jo ranka taip dreba... Baisiai pagailo to seno žmogaus, kad jam jau vakaras, saulė jau leidžiasi, ir jis toks bejėgis, nužemintas, kad nepajutau, kaip man išsprūdo:

— Taip dreba, profesoriau, tamstos ranka.

Jis staiga padėjo plunksną, atsiduso.

— Dreba ranka — tarė. — Dreba, — palaukė, lyg kvapą atgavo. — Ranka dreba, darbas nebaigtas... Darbo daug, o jis nebaigtas.

Vėl paėmė plunksną ir labai nelygiai pasirašė knygelėje. Paskui ištiesė man tą drebančią ranką.

— Laimingai tamstai!

Išėjęs tik tiek raminaus, kad, kaip supratau, mano "išblivimą" jis priėmė kaip užuojautą, o ne kaip netaktą. Tądien liūdna buvo ir... gaila. Gaila tų, kurių rankos jau dreba ir gyvenimo saulė jau leidžiasi...

Mirė K. Būga. Toji žinia žaibu aplėkė visą Kauną ir pritrenkė visus. Vakare sutikti jo. parvežamo iš Karaliaučiaus, eįo į geležinkelio stotį, galima sakyti, visą Kaunas. Žmonės kalbėjo, kad Kauno gatvės dar nebuvo mačiusios tokių minių...

Laukdami išėirdome dar už kilometro ar dviejų prekinį traukinį atbıldant, atsitrankant. Kai atidarė vagono duris, susigraudinęs skardžiai prabilo Tumas-Vaižgantas:

— Sveikas, Kazimierai, parbıldėjai! Ačiū, kad nepanorėjai guldyti savo kaulų tarp svetimųjų. Tik mes niekas nemanėme, kad šitaip pas mus sugrįši.

Daugelis šluostėsi ašaras, — taip tie jo žodžiai kaip strėlė palietė visus... Jaunimas, studentai puolė prie vagono, paėmė karstą ant rankų ir nešė. Nešė per visą Kauną iki pat katedros, o minios žmonių siūbavo iš paskos.

Buvo jau vakaras, vėjuotas, šaltas.

Eidamas rikiuotėje Vilniaus gatvė, kažkaip instinktyviai žvilgtelėjau į Jablonskio buto langus. Nagi sėdi prie lango, ašaromis apsiplies. Praeidami ton pusėn žvilgtelėjo ir kiti. Ir visų žingsniai lyg dar labiau pritilo, ir vakaras pasidarė dar tamsesnis...

Iš kur semiatės kantrybės jūs, nelaimingi muzikėliai? Š kur gaunate reikalingos jums stiprybės? — stebėjęs žemaitė mūsų sodiečių vaikais, kurie per vargą, skurdą, nerzėsi į mokslą, į šviesą, kad paskui galeitų nušviesti tarmybėje skęstančią tėvų žemę.

Dabar ir aš, praėjus daugiau kaip pusei šimto metų prisimindamas Jablonskį, prisimindamas Basanavičių šliupą, Maironį, Miglovą, Petkevičaitę, Vaižgantą, su kuriais jaunystėje turėjau laimės daugiau ar mažiau susilurti ar bent matyti juos, kurie seniai jau kapuose guli lažnai stebiuosi, iš kur sėmėsi stiprybės tie muzikėlių vaikai, net senatvės našta nešdami, kretančiomis galvomis be paliovos dirbtį tėvų žemės naudai? Ypač nepamirštamas liko man Jablonskis. Palieges, nuo ratukų nepakrutas po dvi valandas be pertraukos išsėdi ankštoj, žmonių prikimšusioj, nevedinamoj salėj. Mes jauni, būdavo, apvaigstame, joje besėdėdami. O jis?.. Taip jam brang buvo mūsų gimtoji kalba... Dėl jos sielojosi, dėl jos džiaugėsi, kartais pyko, barėsi, jai negailėjo net paskutinių savo jėgų.

Iš kur sėmėtės stiprybės jūs, žilieji mūsų patriarchai? Ar jūsų meilė tėvų žemei, meilė žmonėms buvo tokia didelė, kad... ir senatvę nugalejo?

BŪKIME VISUOMET JAUNI, RYZTINGI IR KIE-
TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.
STEPONAS KAIRYS

Gruzinių vaisės

Apie tai O. Poškaitienė "Tar. Motery" šitaip rašo:

Gruzinių vaisės, — tai ne vien valgymas ir gėrimas. Jos pakylėtos aukščiausiai šitos kasdienybės, išlaikiusios dar kažkokio pagoniško ritualo bruožus ir patriarchinės šeimos papročius. Namai, kuriuose aš buvau viešnia, — senos kartos inteligentų namai. Šį kartą jų svečiai — jauni kūrybinės inteligentijos atstovai. Keli dailininkai, žurnalistai, aktorė. Senosios tų namų šeimininkės tą vakarą nebuvo namie — ji buvo išvykusi. Vaisės ruošė ir prie stalo šeimininkė, jos gražuolė dukterė Nanuli. Gabi ir produktyvi žurnalistė, dviejų vaikų motina, Nanuli pasirodė ir talentinga kulinarė. Viskas čia buvo pagaminta jos rankomis — švinta, užkonservuota, iškepta. Ji pati sėdėjo stalo galė, jos vyras — kitame. Pirmiausia svečiai išsirinko talo seniūną, kuris gruziniškai vadinasi tamada. Sunkios ir atsakingos tamados pareigos. Paprastai juo renkamas garbingiausias ir iškalbingiausias kaimo, apylinkės žmogus. Jis būtinai stipruolis, galintis gerti, bet nenusigerti, skelbia visus tostus, suteikdamas žodį tosto pratesimui ir kitiems svečiams. Pirmiausia tamada kelia tostą už namų šeimininkus, pabrėždamas visas gerąsias ypatybes. — Jų gerumą, vaišingumą, garbingumą. Sumini jų vaikų vardus ir kiekvieną poetiškai žodžiais apibūdina, ypač nusakdamas mergaitės groį, o berniuko išmintį ir narsumą. Sekančiu tostu yra prisimenami gyvi ir mirusieji šeimininkų tėvai, tik po to išaiškina už kiekvieną svečią, "ėvynę, draugystę, taiką. Tostus visą laiką sako tamada, prieš tai išpėdamas bet kurį svečią, perduodamas jam alaverdį (lyg estafetę). Tostai šeimininkams per vakarą yra kartojami kelis kartus, kiekvieną kartą iškeliant vis kitus jų nuopelnus ir darbus. Visi svečiai laikosi tyliai ir pagarbiai, niekas tuo metu nevalgo ir negeria. Geriama tik tada, kai tamada pakviečia. Pobūrio metu kelis kartus svečiams yra pristatomos naujos taurės. Taip būna išskirti, pabrėžti patys svarbiausi, ypatingiausi tostai.

Svečiavimosi laiką taip pat nustato tamada. Nesėdėsi, kiek tau patinka, nors stalas lužtu nuo valgių ir gėimų, ir tau kažkaip norėsi paplepti su įdomiais šeimininkais. Tuoj po dyktos tamada kelia tostą vėl už šeimininkus. Iš jo intonacijų suprantu, kad tai paskutinis tostas, svečiai keliai ir paskutinę taurę, pabrėždami šeimininkus, geria stovėdami.

Man pasirodė, kad toks paprotys prie stalo turi labai daug teigiamybių. Pirmiausia, jis nuplaukia nuo kaimyniškų santykių kasdieniško dulkes. Toki vakarai, sakydami vieni kitiems taurius, pilnus pagarbos, išaukštinimo, meilės, ištikimybės žodžius, žmonės vėl at- randa vieni kitus. Jie nesu- svetimėja. Antra, kaip mi- nejau, čia vaisės pakyla

ZUVI VERTA VALGYTI

Iškilus žiniai apie gyvsidabrio buvimą kardažuveje ir tą žuvį Sveikatos apsaugos įstaigai uždraudus parduoti, daugelis žmonių visiskai atsisakė betkokią žuvį ragauti. Išimty sudaro gal tik silkė, kuria dar vis senoviskai užkandama čerkutė.

Dabar jau pradėta akcija žmones raginti žuvį vis dėlto valgyti, nes tik kardažuvė galinti būti kenksminga, o kitos žuvys sveikatai nepavojingos.

Deja, kartą išgąsdinti, žuvų mėgėjai jau labai nenoriai prie seno patiekalo grįžta. Dėl tos baimės jau gerokai nukentėjo žvejybos pramonė, nes žuvies produktų pareikalavimas sumažėjo.

VERKŠLENA DEL ANGELOS DAVIS

Laisvėje pats mūsų maskvinių sentikių "popiežius" A. Bimba birželio 25 d. rašo:

"Profesorė Angela Davis negali išeiti iš kalėjimo už jokių užstatų. Šios šalies istorija dar nebuvo mačiusi tokio nežmoniško, tokio begėdiško elgimosi su didelio išsilavinimo ir aukšto pasiekimo jauna moteriške.

"Laikoma kalėjime be nu teisimo! Nesiskaitoma su iokiomis žmogaus teisėmis. Visi įstatymai, šios šalies visos tradicijos ir paprasčiausias žmoniškumas reikalauja, kad žmogus iki teismo būtų paleistas už tam tikrą užstatą. Bet ši moteriškė nevalėdžiama."

Taip A. Bimba rauda dėl komunistės Angelos Davis, kuri kaltinama parūpinusi rinklių teisiamam kaliniui. Teisme susisąjudyto metu juvo teisėjas ir keli kiti asmenys.

Taigi paukštelis visiškai geras, ir tokį išleidus, gali au ir nebeapgauti, kai ateis eismo diena.

Be to, "garbės daktaras" A. Bimba rašo neteisybę, kad čia pagal įstatymus, tralicijas ar žmoniškumą kiekienas suimtas ir kaltinasis turi būti išleistas iš kalėjimo iki teismo už užstatą. Tai sprendžia pats teismas, ir, jeigu jis mano, kad kaltinamasis gali pasislėpti ar gali būti pavojingas visuomenei, — turi teisę jo neišleisti. Kaip neišleido pasi- vaikščioti po Broadway'ą nei Kennedžių, nei Martyno Kingo žudikų, taip lygiai y- ra pagrindo pasilegti ir su

Bimbos numylėtine Angela Davis.

Mes tik norėtume paklausti, kodėl A. Bimba, taip graudžiai verkšlendamasis dėl Angelos Davis, irgi to paties žmoniškumo vardu nėra nė vienos krokodilo ašaros išliejęs dėl Sovietų įkalinto Simo Kudirkos ar Simokaičių, kurie ten irgi nebuvo išleisti už jokių užstatų nei ligi teismo, nei po teismo, o apkaltinti tik dėl to, kad norėjo išvykti iš komunistinio "rojaus" į buržuazinį "pragarą"? Juk Simokaitienė sovietų kalėjime buvo laikoma netgi nėsčia. Kame ten žmoniškumas?

Ką tik gavome:

Ištikimoji žolė, romanas, parašė Anatolijus Kairys, 254 psl., minkštais viršeliais kaina \$5.00.

Vejas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 177 psl., minkštais viršeliais kaina \$4.00.

Septintoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 24 autoriai, 464 psl., kaina minkštais viršeliais \$5.00, minkštais — \$4.50.

Nuskandintas žiedas, 15 novelių, parašė Juozas Tinišis, 200 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais — 3.50.

Amerikos lietuvių istorija, redagavo dr. A. Kučas, 639 psl., kaina \$10.00.

Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno atsiminimai, du tomai. I tomas 268 psl., II t. — 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

Geroji vasara, romanas, parašė Česlovas Grincevičius, 261 psl., kaina \$5.00.

Pragaro vyresnysis, premijuotas romanas, parašė Vytautas Volertas, 273 psl., kaina \$5.00.

Už laisvą lietuvi, parašė kun. M. Valadka, 409 psl., kaina \$5.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Sruoga, 130 psl., kaina \$4.00.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistiskas istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairo įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socijizmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu par- duodamos už \$2.

NUPIRKO KNYGŲ UŽ \$65

Praeitą savaitę į Keleivio istaigą atėjo Jonas Valentukevičius ir sako:

"Rytoj išeinu į pensiją. Štai čia sąrašas knygų, kurias noriu įsigyti, kad turėčiau ką veikti".

Ne visas norimas knygas jis gavo, bet ir už gautas sumokėjo \$65. Be to, jis paliko ir Keleiviui dovanų.

J. Valentukevičius — džiugas iš Marcinkonių padangės. Taigi, gyveno Lenkijoje, turėjo nedidelį ūkėlį, bet užkliuvo komunistams, kurie, užėmę tą teritoriją, ištrėmė jį 8 metams į Sibirą.

Karui prasidėjus ir lenkų generolui Andersui pradėjus organizuoti lenkus karius, kuriuos rinko net iš Sibiro darbo stovyklų, į tą armiją įstojo ir J. Valentukevičius, išsigelbėdamas iš lagerio, ir joje laimingai išbuvo iki karo galo.

Vėliau Anderso armijos likučiai buvo sutelkti Anglijoje. Ten iki 1951 m. gyveno ir J. Valentukevičius. Iš Anglijos jis atvažiavo į JAV ir apsigyveno Bostone.

Dirbdamas ir tvarkingai gyvendamas, jis padoriai įsikūrė ir, kaip matome, yra pamėgęs laikraštį ir knygą. Toks stambus knygų pirkinys nebuvo jo pirmasis ir, žinoma, nebus paskutinis.

Kad daugiau tokių būtų mokslo ir meno šviesos ištroškusių lietuvių!

ATLANTO RAJONO STOVYKLA

Atlanto rajono skautų stovykla bus rugpjūčio 29 — rugsėjo 6 dienomis toje pačioje vietoje, kaip ir pernai: 4-H Camp Spencer, Mass.

Stovykla bus pavadinta **Simo Kudirkos** vardu. Vieną dieną bus skirta šiam laisvės ištroškusiui jūrininkui prisiminti. Jaunimas šiai dienai iš anksto pasiruošia.

Stovyklos mokestis — 30 dol. Jei stovyklauja keli iš vienos šeimos, tai pirmas moka 30 dol., antras 27.50 dol., trečias 25 dol., ketvirtas ir kiti po 20 dol. Kas norėtų stovykloje pasilikti dar vieną ar kitą dieną — moka 5 dol. dienai.

Registruotis iki rugpjūčio 10 d. pas A. Glodą, 15 Ayrshire Rd., Worcester, Mass. 01604. Registracijos mokestis — 5 dol.

Stovyklos vadovai yra šie: stovyklos viršininkas — s. Mikas Subatis, viršininko pavaduotojas — s. Antanas Gudaitis, sekretorė — s. Irena Jankauskienė, komendantas — s.v.v.sl. Rimas Zinas, išdėminkas — ps. Algis Glodas, redaktorius — s. Romas Jakubauskas, seserijos pastovyklės vadovė — s. Aldona Bačkaitienė, brolių pastovyklės vadovas — s. v.v.sl. Saulius Lišauskas,

medicinos sesuo — vyr. skautė Irena Jalinskienė, medicinos padėjėja — vyr. skautė Irena Alksnienė, pionierijos vadovas — ps. Gediminas Janula, ūkio sk. vadovas — sk.v. Aleksas Pridotkas, stovyklos virėjas — Howard Beaudette.

Pagyvenusi moteris ieško ūkyje vietos, kur galėtų paatostogauti. Pasiūlymus, nurodant sąlygas, siųsti Keleivio adresu, pažymint ant voko "M.A."

nos sesers padėjėja — vyr. skautė Irena Alksnienė, pionierijos vadovas — ps. Gediminas Janula, ūkio sk. vadovas — sk.v. Aleksas Pridotkas, stovyklos virėjas — Howard Beaudette.

LAISKAS REDAKCIJAI

Siunčiu jums 50.00 dolerių 5 metams už laikraštį ir kalendorių, o restas — tėvui ant ruginės.

Aš jau 75 metų ir, jei dar gyvensiu ilgiau, tai kita 50 dolerių atsiųsiu jums vėliau.

C. Malinauskas
Cleveland, Ohio.

P.S. Nuosirdus ačiū dosniam skaitytojui C. Malinauskui.

Keleivio administracija Bostonas

J. Audickas ligoninėje

Jonui Audickui (Audick) University ligoninėje antradienį padaryta operacija. Linkime ligoniui greičiau sveikam grįžti namo.

Gražuolės rinkimai bus rugpjūčio 8 d.

"Miss Lithuania of N.E." rinkimai bus rugpjūčio 8 d. seniausiu lietuvių radijo programų N. Anglijos metinėje gegužinėje Romovos parke, 71 Clarmont Ave., Montello - Brocktone.

Šiemet išrinktoji gražuolė bus apdovanota Louisės Day Hicks, kandidatės iš Bostono majorus, dovanota gražia statula, Baltic Florist gėlių ir dovanų krautuvės raudonų rožių puokštė ir Ketvirčio brangenybių krautuvės perlais. Praeitų metų gražuolė Frances Kveselytė išeis šiu metų gražuolei jos grožio ženklą.

Kviečiame netekėjusias lietuvaites nuo 16 metų dalyvauti gražuolės varžybose. Registruokitės tuoj, pasiūsdamos savo vardą, pavardę amžių ir adresą. Valentinai Minkienei, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127 arba telefonuokite 268-0489

Valentina ir Steponas Minkai

Mirė Br. Čiuberkienė

Birželio 4 d. Bostone mirė Bronė Čiuberkienė, viena iš senosios kartos komunistų veikėjų.

Imkit ir skaitykit!

LIETUVOS ISTORIJA VI-ji laida, parašė dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, keli žemėlapiai, tvirtai įrišta.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5. **RASTAI — STRAIPSNIAI**

ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00

Išnuomojamas su baldais kambarys vyriui arti plažo. Galima naudotis telefonu. Skambinti po 6 val. vak. tel. 268-7805.

Brightone išnuomojamas 1 a. 5 kambarių butas. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 782-7966.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS. Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi jo išleisti knygų kūriniai. Puošnus leidinys, 592 psl., kaina \$10.00.

Broliai balti aitvarai. Henriko Nagio eferasčiai. Prano Gailliaus iliustruoti 72 didelio formato puslapiai puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Tau, sesute. Prano Lemberto gyvenimas, kūryba prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina minkštais viršeliais \$3. kietais — \$4.

Nemarioji žemė. Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tironis 176 psl., kaina \$5.00.

Poilsis ant laiptų. Vytauto Karoso eilėraščiai, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

RUDENS SAPNAI. Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai premijuota knyga, 80 psl. kaina \$2.00.

SPECIALIAI I LIETUVĄ VISA APMOKĖTA GAVĖJAS NIEKO NEPRIMOKA

GREIČIAUSIAS
PRISTATYMAS
MĖGIAMOS
SIUNTOS

10 SKARELIŲ... \$46.80

5 vilnonės, didelių ar mažų gėlių ar turkizų raštų, visokių spalvų, ir 5 šilkinės, visokių spalvų. Oro pastu siunčiant, pridama \$8.50.

5 vilnonės skarelės ir 1 orlonas nertinis... \$48.00

5 vilnonės skarelės ir 5 jardi vilnonės Challis medžiagos \$55.00

5 vilnonės skarelės ir 2 italų nailono lietpalčiai \$59.00

VERTINGIAUSIA DOVANA JESŲ GIMINĖMS

DIREKTINIAI KAILIAI

Pasakiskos vertės, didžiausias pasirinkimas vienos spalvos ir dryžuotų audinių (mink) ir karakulų (ilgaudėgių) ir avikailių.

KAINA TIK \$99.00

SPECIAL I..... \$47.00

10 sv. taukų, 10 sv. kvietinių miltų, 10 sv. ryžių, 10 sv. sukraus.

Yra daug kitokių dalykų

PAPRAŠYKITE NAUJO ILLUSTRUOTO KATALOGO VELTUI UZSAKLKITE TUOJAU UZSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Fifth Floor New York, N.Y. 10010 Tel. 982-1530

Prašykite mūsų katalogo su paveikslais.

So. Bostone, 75 Harbor St., antrame aukšte nuo rugsėjo 1 dienos išnuomojamas vienas asmeniui naujai atremontuotas 3 kambarių butas. Kreiptis bet kurio metu į šeimininką pirmame aukšte.

(28)

Ieškoma Liudvika Mikulskienė, turimomis žiniomis gyvenusi New York City. Jai turima svarbių žinių. Ji pati arba apie ją ką nors žinantįjį prašomi atsilepti Keleivio adresu: 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

(27)

ROMANAI

Birutė Pūkelevičiūtė, — RuGSĖJO ŠEŠTADIENIS. premijuotas romanas, 237 psl., kaina \$5.00.

Jurgis Gliuda, LIEPSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI. premijuotas romanas, 304 pusl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, VIENISI PAULIAI. romanas, 265 psl., kaina \$3.50.

Jurgis Gliuda, DELFINO ZENKLE. premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50

Albinas Baranauskas, KARKLUPENUOSE. premijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS. 261 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Vincas Ramonas, MIGLOTAS RYTAS. 166pusl. Kaina \$2.50. Gaunama Keleivio administracijoje.

Vytautas Volertas, ŠAMOKSLAS. premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.50.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNŪS. romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNŪS. II tomas, 428 psl., kaina \$4.00.

Salių Salminen, KATRYNA. romanas, laimėjęs Švedijos literatūros premiją, 292 psl., kaina \$5.00.

1-otr. Tarulis, VILNIAUS RŪBAS. 495 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Aloyzas Baronas, LIETAJ IR BEDUGNES. premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas, TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ. 462 pusl., kaina \$4.50.

Kazys Alėnas, UPE I RYTUS, UPE I ŠIAURĘ. romanas I dalis, 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, KELIAS Į KAIRĘ. premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, UPE TEKA VINGIAIS. romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Šios vasaros paskutinė ekskursija į Lietuvą Kaina 776.00

ISVYKSTA IŠ BOSTONO RUGPJŪČIO 26 DIENĄ.

Norintieji su šia grupe keliauti prašomi skubiai registruotis.

Kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

390 West Broadway,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764



Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1971

Alyva kūrenamos
šilto oro krosnys

Rytidienos įrengimas

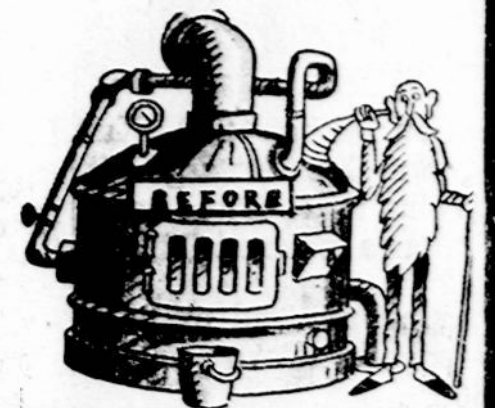


Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūšy su vamzdžiais..
10 metų garantija.

\$395.

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL Co.

Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass. 02169
Alyvos burnerio aptarnavimas ištisas 24 val. per dieną
Skambinti telefonu: 436-1204



FUEL CHIEF
Oil Heating Equipment

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS. romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50

Juozas Svaistas, ZIORIAI PLAUKIA. romanas iš knygnešio kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijos šios stoties WLYN, 1360 ki loklų ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausi pasaulinių žinių santrauka, komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis: Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimui, jaudinant nuovargį.
REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užkirsna pasėkmes, arba grąžina pinigų. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sleninis).

D. Poška

SAVAITRAŠTIS Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiško skyrių, kuriame laukiam abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:
7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su ruse milono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokestio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudė mokestis \$2.00 į metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:
Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

Altos centrui atsiųsta \$2,200

Birželio 30 d. buvo Altos skyriaus susirinkimas. Pirmininkas E. Cibas ir kiti prezidiumo nariai padarė pranešimus.

Vasario 16 d. minėjime buvo suaukota per \$2,500. Visa suma Altai, tik \$40 buvo aukota kitoms organizacijoms.

Išlaidų turėta 259. Kadangi dar buvo atsargos iš ankščiau, todėl Altos centrui nutarta pasiųsti \$2,200.

Paminėtina, kad paskutiniai metai tebuvo pasiųsta \$1,800.

Susirinkimas pareiškė padėką dail. V. Vizgirdai, Fel. Grendalytei ir J. Venckui už suteiktą pagalbą rengiant Vasario 16 minėjimą.

Naujo prezidiumo sudarymo klausimas atidėtas kitam susirinkimui, kuris bus po atostogų.

Bostono dainininkai

Dainų šventėje

Šie Bostono lietuvių parapijos choro, kuriam vadovauja komp. Jeronimas Kačinskas, 10 narių dalyvavo Ketvirtosios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės

Chicagoje liepos 4 d. programoje: St. Cibienė, P. Jakutienė, M. Mockienė, P. Rentelienė, S. Augonis, H. Čepas, P. Kaminskis, V. Kazakaitis, S. Rackevičius ir J. Skabeikis.

Choristų kelionės išlaidoms Dainų šventę apmokėti Sv. Petro lietuvių parapijos klebonas kun. Antanas Baltušinas davė \$450.

Kiek bostoniečių klausėsi tos šventės programos salėje, žinių neturime. Težinom, jog ten buvo O. Ivaškienė, J. Rentelis ir J. Lendraitis. Reikia manyti, kad jų buvo ir daugiau.

ISSKRIDO Į EUROPA



Dailininkas Viktoras Vizgirda, kuris su savo žmona Elena liepos 2 d. iš Bostono iškrido viusam mėnesiui į Europą. Jie lankysis Londone, Paryžiuje, Lisabonoje, Romoje ir Lietuvoje. Linkime laimingos kelionės ir malonių išpildų.

A. Mockus dirbs Albany

Algis Mockus, žurnalisto Kazio ir Marijos Mockų jaunesnysis sūnus, baigė greitkelių administracijos mokslus ir dabar dirbs savo specialybės darbą New Yorko valstijos sostinėje Albany.

Mokslo metu Algis išraižė visą Ameriką, paskutini laiką jis buvo Washingtono valstijoje.

Alės ir Stasio Santvarų 30 metų vedybinė sukaktis

Alė ir Stasys Santvarai liepos 1 d. artimų bičiulių būrely šauniame Anthony's Pier restorane atšventė savo vedybinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Čia dalyvavo ir senas sukaktuvininkų bičiulis poetas Antanas Rimydis, atvykęs iš New Yorko.

Poeto Stasio ir Alės Santvarų sukakties vakarą pasiūlykė, galima sakyti, ir simbolinės reikšmės oras: už stiklinės pajūrio restorano sienos slautėjo didžiulė audra, dangų raižė žaibai, siūbavo okeano vandenys... Kaip tas karų ir nerimo vėjamas trijų dešimtmečių gyvenimas. Bet dabar—aplinka buvo puošni, nuotaika pakili ir anoji praeitis toli. Sukaktuvininkams linkime ilgų ir laimingų metų!

Kas vyksta į Putnamą?

Liepos 18 d. Putnamo lietuvių seselių sodyboje bus tradicinė lietuvių susitikimo šventė. Tą dieną 9 val. ryto nuo So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos namų išeis busas. Norintieji važiuoti bilietų gali gauti paskambinę O. Ulevičienei telefonu AN 8-1920.

Bostone ir Brocktone viešėjo poetas A. Rimydis

Praeitą savaitgalį Bostone ir Brocktone pas savo senus bičiulius viešėjo poetas Antanas Rimydis iš New Yorko. Jis apsilankė ir Keleivio redakcijoje.

Buvo susirgusi B. Vasaris

Beatricei Kleizaitei-Vasaris Carney ligoninėje buvo padaryta operacija. Ligonė jau grįžo namo ir sveiksta.

Linkime Beatricei greičiau atgauti jėgas.

Dr. Juozas Girnius vasaruoja New Hampshire

Dr. Juozas Girnius visai vasarai išvyko į New Hampshire, kur jis vasaruoja ir darbuojasi V. ir V. Kulbokų vasarvietėje.

Nuostolių \$64 milijonai

MBTA — organizacijos, kuri administruoja Bostono ir apylinkės viešąsias susisiekimo priemones, vyr. direktorius Kelly numato, kad šis susisiekimas duos \$64 mil. nuostolių, todėl nutarta pakelti susisiekimo tarifą 5

centais. Vadinas, autobuse teks mokėti ne 20, o 25 centus. Mokiniai mokės 15 centų. Pensininkams tarifas nepakeliamas, todėl jie ir toliau galės važinėti už 10 centų.

Kada tie tarifai bus pakelti, dar nežinoma.

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Rugpjūčio 8 d. Romuvos parke Montelloj - Brocktone Minkų radijo gegužinė.

Rugsėjo 19 d. 3 val. pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos 3 aukšto auditorijoje Tautos šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė.

Spalio 16 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos III aukšto salėje Bostono vyrų seksteto koncertas-vakaras.

Spalio 31—lapkričio 13 d. City Hall parodų salėje Anastazijos ir Antano Tamoliūčių audinių ir tapybos paroda, kurią rengia skautų Židins.

JUK NETURITE?

CHAPEL B. Algimantas Mackus, 64 psl., kaina \$3.

VAKARĖ BANGA, lyrika, Gražina Tulaukaitė, 127 psl., kaina \$2.00.

AUKSINIAI RAGELIAI, lyrika, Pranas Naujokaitis, 64 psl., kaina \$2.00.

EILĖRĄŠČIŲ RINKINYS, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

SERKSNO SIDABRAS, M. Vaitkus, 86 psl., kaina \$1.50.

SIDABRINĖS KAMANOS, Kazio Bradūno eilėraščių premijuotas rinkinys, 94 psl., kaina \$2.

GELIŲ KALBEJIMAS, Jonas Mekas, 32 psl., kaina \$1.00.

PLAUK, MANO LAIVELI, Petro Segato eilėraščiai, 111 psl., kaina \$2.00.

AUKOS TAURĖ, Stasio Santvaro 5-ji eilėraščių knyga, 150 puslapių, gražiai įrėšta, kaina \$2.50.

BALADĖS, šitoj labai gražiai išleisto, gausiai iliustruotoj knygoj yra septynios Maironio baladės. Tai knyga, labai tinkama dovanoms. Kaina \$6.00.

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai uocina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje. labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais nepriimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Ketvirtis & Co.

—JEWELERS—

Lakrodižiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius
žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Peter Maksutis

Carpenter & Builder

49 Church Street
E. Milton, Mass.
Atlieku visus patalynų, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir vidaus, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Saukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE
Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

E. KARDELIENĖS DAINŲ PLOKŠTELĖ

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbiotos Karde-lienės įdainuotų dainų ir ari-jų plokšteles. Kaina \$6.00. Paštu nesiunčiame.



Laisvės Varpas

Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC
Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,

Worcester, Mass. 01604

Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigų, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsąktas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikvisti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

AND TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas
Prekes parduodamos nužemintomis kainomis. Numatoma, kad skarelių kainos pakils.

Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p. Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu. 389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Roengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v. išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis ipilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambiakite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įsėjimo indelius moka **5 1/2 %**

už visus kitus indelius moka **5 1/4 %**

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir vidaus. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Siemonas
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie galėties daiktai

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis senu adresu:

BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikvies. ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lektuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skryties, lietaščius, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5

šeštadieniais 8-12

390 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis